This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, October 2, 2007

PM 40012376 R09408

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (3003) 2007 OCTOBER - SPALIS 2 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • tevzib@rogers.com • Nr. kaina - $1

Ačiū – daugiau nei žodis

Lapams krintant tartum paskutinis džiaugsmas, sudurstytas iš vasaros likučių – tai ilgasis Padėkos savaitgalis (Thanksgiving Day), Kanadoje švenčiamas antrąjį spalio mėnesio pirmadienį. Margų miškų grožis, atvėsusi gamtos ramybė tas tris dienas daugelį traukte traukia iš namų.

SUKAUPTAS metų derlius – taipgi džiaugsmas visiems. Koks nykus ir varganas gyvenimas būtų be jo, kaip išsilaikytų gyventojai be supiltų aruodų? Sunku įsivaizduoti tokį baisų stygių, kai šioje šalyje rūpesčius kelia ne trūkumai, bet perteklius. Todėl besidžiaugiant ir šitokiais rūpestėliais begyvenant vertėtų bent Padėkos dieną prisiminti, kad pasaulyje dar gana daug badaujančių žmonių, badu mirštančių vaikų. Nors prisiminti, jeigu nepasidalinti, nors pasimelsti. Ir dėkoti, dėkoti, kad gyvename šalyje, kur neišsenkančių aruodų pavadinimai kone ant kiekvieno kampo miestuose žėri spalvomis ir lemputėmis. Čia nuo gėrybių lūžta prekyviečių stalai, čia niekas nesilenkia pakelti nuo grindų netyčia nukritusio duonos gabalėlio. Šitokie vaizdai jau vaikystėje įstringa, ir užaugęs žmogus nebegali suprasti, kad viso šito kada nors gali nebebūti, sunkiai suvokia, kodėl kitur viso to gero nėra, arba ima aiškintis iškreiptai kaltindamas badaujančius, kad jie neišmano kaip tvarkytis, kaip gyventi, kad jie tinginiai ir tamsuoliai. Toks požiūris didina išdidumą, ardo ir dėkingumo jausmą, žmogus pasimeta ir nebežino kam dėkoti, kai laisvai ir kada tik nori visokių gėrybių gali prisipirkti už savo pinigus. Tada pastarieji atsistoja centre visko ir tik jie ryškiai tematomi, apčiuopiami, išsprendžiantys visas gyvenimo problemas. O ačiū sakyti lyg ir netiktų, nes jie normaliai įgyjami savo paties darbu. Tad negi sau dėkosi? Taip stiprinamas egoizmas, skleidžiamas džiugesys, kad visko turiu ir turėsiu, o santaupų nuošimčiai užtikrins ateitį. Belieka linksmintis ir smagintis. Tarytum tam ir tie ilgieji savaitgaliai atsirado.

KALBANT apie gėrybes ir supiltus aruodus, už visa tai dėkojant ar dėkoti užmirštant, norom nenorom atsiverčia ir kita žmogų tenkinančių reikmių pusė. Tai dvasinės gėrybės, kurių jau nuo pat kūdikystės – nuo organizuotų vaikų darželių iki "mokslams galo nėra" – žmogus kaip gaivinančio vandens gali semtis, nes kažkas tuo rūpinasi, kažkas prižiūri, kad nesutriktų tas apšvietos, kultūros, meno, mokslo, dorovės ir gerų papročių diegimo tiekimas, kad sukurta sistema ruoštis gyvenimui, specializuotis ir tapti visuomenei naudingu nesugriūtų. Toji žmogiškųjų poreikių pusė, nors žymiai mažiau nei materialioji reklamuojama, savo svarbos ir vertės nepraranda, ir lygiai vienodai, jeigu ne daugiau kaip kas kita, turėtų susilaukti prideramos pagarbos ir padėkos. Tai prisimintina kalbant apie dėkingumą, kuriam atitinkamai reikštis dažnai lyg nebėra nei laiko, nei būtinumo. Susidaro skurdi būklė. Jeigu niekam už nieką nebereikia dėkoti, ir taip ilgainiui įprantama, nejučiomis tarsi susilyginama su visais ir viskuo, įauga nelemtas putlumo polinkis – malonu išgirsti padėkas, išvysti nuolaidžiavimu dvelkiančius linkčiojimus, bet jokiu būdu taip ar panašiai pačiam nedaryti. Dėkingumas suplakamas su savęs menkinimu, net lygybės atsisakymu. Žinoma, toks požiūris yra kraštutinis. Tikėtina, kad jis paliečia tik nedidelį žmonių skaičių. Jis naikintinas, nes iš esmės keičia žmonių santykiavimo būdą. Šiaip jau dėkingumas siejamas su įpročiu, kylančiu iš atitinkamo auklėjimo, iš dalies – ir įgimtų savybių. Jis, kaip ir kitos žmogaus gerosios savybės, turėtų būti per "treniruotes" įtvirtinamos, kad vėliau veiktų natūraliai, per daug nesidairant, kam ir už ką dėkoti. Padėkos dienos ištakos siekia net 1621 metus, kai Plymoutho (JAV) piligrimai po pirmųjų labai sunkių metų sulaukę derliaus surengė džiaugsmo puotą. Sunki pradžia ateiviams nepasikeitė nė po 400 metų. Dėkoti reikia ir už tai, nes be tokios pradžios nebūtų nė išsvajotos gerovės pasiekimo. **ČS**

Šiame numeryje

Krikščionių demokratų partija dar turi gimti (Pabaiga) – *3,11 psl.*
Septyniolikos tūkstančių parašų memorandumas – *4 psl.*
Slibinai – *5,6 psl.*
Kas netilpo į lagaminą – *8,9 psl.*
Sąskrydis "Su Lietuva širdy" – *10 psl.*
Ekskursija po Mažąją Lietuvą – *12 psl.*
Šeimos kelionė į Sibirą (II) – *13 psl.*

Vilniaus senamiestis – ir praeitis, ir dabartis šventovių bokštų ir šešėlių glūdumoje...
Ntr. iš leidinio "Vilnius", 1976 m.

"...Mano širdyje ir maldoje Jūs užimate ypatingą vietą"

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Tai popiežiaus Jono Pauliaus II žodžiai, pasakyti 1987 m. birželio 27 d. per audienciją lietuviams, atvykusiems į dvigubą šventę – Lietuvos 600 metų krikšto ir Jurgio Matulaičio paskelbimo palaimintuoju iškilmę. Šiemet, birželio 28-ąją, kaip tik suėjo 20 metų nuo tų dienų, kurių Romoje buvę lietuviai (4000 iš viso pasaulio ir... 8 kunigėliai iš Lietuvos) niekuomet nepamirš.

Dabar, galėdami laisvai dalytis prisiminimais, remtis šaltiniais, pažiūrėkime į J. Matulaičio bylą nuo pradžios iki vieno tragiškiausių ganytojų per visą Vilniaus vyskupijos istoriją paskelbimo palaimintuoju.

Jau per laidotuves Kaune (1927 m. sausio 27 d.) apie J. Matulaičio šventumą prabilo ne vienas dvasininkas (Vaižgantas, M. Reinys), pasauliečiai (A. Stulginskis, A. Smetona, E. Turauskas). Nuo tų dienų plačiai paplito Vaižganto pasakymas: "Jis mirė 'in odore sanctitatis'" (šventumo kvapsnyje), kuris, kaip ir kiti vėlesni, siete susisieja su ištartais ne sykį popiežiaus Pijaus XI sakraliniais žodžiais "vir sanctus" (šventas vyras). Pirmą kartą jie pasakyti J. Matulaičiui dar esant Vilniaus vyskupu, antrą – po mirties ir trečią – 1934 m., audiencijoje per marijonų vienuolijos 25-čio minėjimą. Apskritai, apie Matulaičio šventumą prabilta ne tik Kaune, bet ir Romoje, Varšuvoje, Lvove, Gdanske, Miunsteryje... O nekrologų, užuojautų, telegramų, trumpų žinučių, laiškų apie jo mirtį parašyta net vienuolika kalbų (lietuvių, latvių, lenkų, gudų, rusų, ukrainiečių, prancūzų, vokiečių, italų, lotynų, žydų).

Skelbiama arkivyskupo šventumo dorybė, virtusi "vox populi" (tautos balsas), sudarė būtiną sąlygą beatifikacijos bylai kelti. Ją pradėti marijonai buvo nutarę savo generalinėje kapituloje 1939 m. liepos 19-29 d.d. Romoje. (Pagal kanonų teisę byla privalo būti nagrinėjama ten, kur asmuo, keliamas į palaimintuosius, mirė). Deja, prasidėjęs Antrasis pasaulinis karas ir Lietuvos okupacija neleido laikytis kanonų teisės, bylos reikalus nustūmė. Ji buvo pradėta Romoje po keturiolikos metų –1953 m. balandžio 24 d.

Tokios bylos dalijamos į du procesus: vadinamąjį informacinį, paprastai vykstantį vyskupijos tribunole (J. Matulaičio vyko Romoje) ir aukštesnį – apaštališkąjį (popiežiškąjį), vadovaujamą Šventojo sosto; galutinis sprendimas priklauso nuo popiežiaus, jo valia paskelbto dekreto.

Rūpintis visa eiga pirmiausia privalo bylos vedėjas, vadinamasis postulatorius; juo marijonų vadovybė paskyrė kun. dr. Kazimierą Rėklaitį, J. Matulaičio bičiulį nuo 1918 m., nuo Marijampolės laikų (beje, šiemet sueina 120 metų nuo K. Rėklaičio gimimo).

Nukelta į 2-tą psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada.
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802
E-mail: tevzib@rogers.com • www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760. LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: vyr. red. prel. dr. Pr. Gaida, red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Metinė prenumerata - $60, rėmėjo - $70, garbės - $80. Oro paštu į užjūrius - $170, paprastu paštu - $60. Amerikoj - JAV dol.
Keičiant adresą kreiptis į "TŽ" administraciją. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland) is published weekly by the Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.
Subscriptions: regular - $60, patron - $70, sponsor - $80 per year. Airmail overseas - $170, regular mail overseas - $60. US subscriptions are payable in US funds. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.
Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address given above.
We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.
Canada
VERIFIED CIRCULATION PAID

"...Mano širdyje ir maldoje..."

Atkelta iš 1-mo psl.

Jam reikėjo visus arkivyskupo raštus, išversti (į lotynų, italų kalbas), suieškoti liudytojus Romoje, Lenkijoje, JAV, pakviesti advokatą ir tikėjimo gynėją.

Pirmasis, informacinis, bylos procesas truko 14 metų – iki 1967-ųjų vasario 9 d. – kuomet gavus Pauliaus VI sutikimą (vadinamąjį "Placet"), byla perėjo į aukštesnį, apaštališkąjį, procesą – Šventojo sosto žinion. (Sykiu tai buvo pirmojo postulatoriaus K. Rėklaičio darbų pabaiga: dėl nesveikatos jis tų pareigų atsisakė ir netrukus mirė. Antruoju postulatorium buvo paskirtas kun. dr. Juozas Vaišnora, kuris per 20 metų atvedė bylą iki sėkmingos pabaigos – J. Matulaičio paskelbimo palaimintuoju. Tačiau pačių iškilmių taip pat nesulaukė – pritrūko kelių mėnesių – jis mirė 1987 m. kovo 19 d.).

Abu J. Matulaičio procesai truko 34 metus, apie kuriuos antrasis postulatorius išsireiškė: tas "laiko tarpas (...) yra palyginti trumpas, nes panašios bylos kartais užsiguli net šimtmečius". Per abu procesus apklausta 50 liudytojų (24 lenkai, 19 lietuvių, 4 italai, po vieną belgą, gudą ir latvį). Byla kainavo 9,000 dolerių, kurie buvo suaukoti.

Pirmojo postulatoriaus surinkti J. Matulaičio raštai įvairiomis kalbomis (daktaro disertacija, straipsniai žurnaluose, laiškai, dienoraštis ir kt.) sudarė 28 tomus. Juos išverstus (kiek jėgų, pinigų tam reikėjo!) skaitė, tikrino 6 cenzoriai teologai – jų pavardės neskelbiamos, jie net vienas apie kitą nieko neprivalo žinoti. Cenzorių užduotis – paliudyti, ar raštai neprieštarauja tikėjimui, dorai, kokios yra kandidato dorybės, ar jos nepaprastos, herojiškos.

Per antrąjį, apaštališkąjį, procesą pripažįstamas kandidato dorybių herojiškumas. Šventajam sostui jį patvirtinus, be to, ištyrus porą stebuklų, įvykusių per kandidato užtarimą (J. Matulaičiui užteko vieno), jis skelbiamas palaimintuoju ir jam suteikiamas Garbingojo Dievo Tarno titulas (bylos pradžioje – Dievo Tarno).

Svarbus vaidmuo byloje tenka minėtam tikėjimo gynėjui, paprastai vadinamam "velnio advokatui". Jo uždavinys – formalioji pusė, taip pat ieškojimas to, kas kandidato gyvenime ar pačioje byloje neatitinka keliamų reikalavimų. Čia ne tik jam labai greitai iškilo Matulaičio pavardės rašymo klausimas. Pagal metrikus nustačius tikrąją pavardės formą – Matulaitis – byloje imta rašyti net trejopai: Matulaitis, Matulevič ir Matulevičius (sulietuvintą galūnę pridėdavo jie patys). Vėliau pastarosios formos atsisakyta, paliekant lietuvišką ir lenkišką. (Pastebėtina, jog 1987 m. birželio 5 d. Lietuvos vyskupams rašytame apaštališkajame laiške popiežius tevartojo vieną formą – Matulaitis).

Kitas dalykas, ko pasigedo tikėjimo gynėjas, byloje nebuvo Lenkijos vyskupų prašymo kandidatą paskelbti palaimintuoju. Neaiškumą pavyko pašalinti pirmajam postulatoriui per II Vatikano susirinkimą, 1965 m. Tuomet prašymus Pauliui VI beatifikuoti arkiv. Jurgį pasirašė 6 kardinolai, tarp jų – Lenkijos primas Stefanas Višinskis (Wyszynski), 74 arkivyskupai ir vyskupai (iš Lenkijos – 23, tarp jų – Krokuvos vyskupas Karolis Voityla).

Be aukštųjų Bažnyčios pareigūnų, bylą parėmė dar 20-ties vienuolijų generaliniai vyresnieji ir 3 katalikų pasauliečių grupės. Vėliau, prašydami bylą pagreitinti, Amerikoje uoliai veikė Lietuvos vyčiai. Jie surinko 7000 parašų, kuriuos kunigas Viktoras Rimšelis (šv. Kazimiero provincijos marijonų provincijolas) įteikė Šventajam Tėvui per audienciją 1981 m. spalio 14 d. Anot provincijolo "Laiškai (...) labai daug padėjo. Byla gavo pirmenybę (...)". Mat, 1980 m. balandžio 10 d. Šventųjų skelbimo kongregacijai įteikus didžiulį tomą – daugiau nei 500 puslapių – su liudytojų parodymais, atsakymais tikėjimo gynėjui, jis gavo 41 numerį. Žinant, kad per metus išnagrinėjama po 4-5 bylas, kantriai stovėti eilėje tektų 8-10 metų. Išimtį galėjo padaryti Šventasis Tėvas. Jos sulaukti ir padėjo laiškai, anksčiau gauti parašai, ypač lenkų.

Galutinai nustačiusi J. Matulaičio herojiškąsias dorybes, 7 teologų-istorikų komisija, jos pirmininko teigimu, "(...) stipriai patvirtino, kad mūsų kandidato į palaimintuosius-šventuosius dorybės buvo tikrai didvyriškos". Be to, ji pripažino, jog "septynerių metų vyskupavimas Vilniuje J. Matulaičiui buvo sunkiausias, bet ir nuopelningiausias. Ten jo vyskupiškosios dorybės kaip tik visu šviesumu suspindėjo". Prisimindamas minėtus, ne sykį ištartus, Pijaus XI sakralinius žodžius apie Dievo Tarną, vienas iš septyneto išreikė troškimą, "kad kaip tik popiežius lenkas vainikuotų šią gražią bylą ir visos Bažnyčios garbei pristatytų vieną jos ganytoją – tokio kilnumo ir tokios širdies".

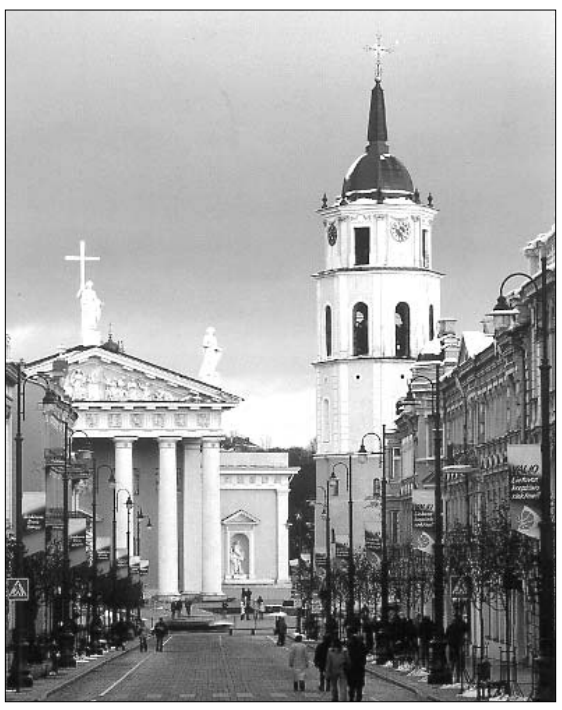

Lietuvos sostinės Vilniaus arkivyskupijos katedra Ntr. A. Varankos

Komisijos nario troškimas išsipildė 1982 m. gegužės 11 d. Tuomet Šventajam Tėvui Jonui Pauliui II pirmininkaujant Šventųjų skelbimo kongregacijos nariams, buvo paskelbtas dekretas, pripažįstantis, kad Dievo Tarno arkivyskupo J. Matulaičio dorybės buvo herojiškos ir jam suteikiamas Garbingojo Dievo Tarno titulas. Dekretas paženklino didžiulio, ištvermingo darbo pabaigą. Altoriaus garbei pasiekti tereikėjo stebuklo.

Ir jis įvyko. Tai buvo mediciniškai nepaaiškinamas panevėžietės Adelės Tamošiūnaitės pagijimas nuo labai skausmingo venų mazgų uždegimo (tromboflebito). (Ligonė su draugėmis meldėsi į Palaimintąjį – pradėjo devindienį – užprašė šv. Mišias jo beatifikacijai ir vieną dieną pasveiko – neliko nei skausmų, nei mazgų). Protokolas su kentėjusios A. Tamošiūnaitės bei jos draugių liudijimais buvo išverstas į lotynų kalbą ir Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininko Liudviko Povilonio atvežtas į Romą. Čia stebuklą patvirtino Šventųjų skelbimo kongregacijos konsultoriai medikai, o 1986 m. birželio 30 d. taip pat popiežius.

Dar toli iki sukakties Šventasis Tėvas postulatoriui J. Vaišnorai buvo pasakęs – "(...) padarykime gražią paskelbimo palaimintuoju iškilmę drauge su Krikšto jubiliejaus minėjimu". Po metų, 1987 m. birželio 28 d., jo valia abu įvykiai paminėti kartu, jo ištartas "padarykime" įsikūnijo didingoje istorinėje iškilmėje, nuaidėjusioje per visą Bažnyčią. Tądien bazilikoje, "ant apaštalo šv. Petro kapo", popiežius pasakė: "... kiekvieną dieną maldoje lankau Jūsų Tėvynę. Šioje maldoje, prisimindami Jus, su manim jungiasi visa Bažnyčia, ypač Europos Bažnyčia (...), nes Jūs priklausote šio kontinento krikščioniškų tautų šeimai". Tai buvo tylinčios Lietuvos Bažnyčios, sykiu arkiv. Jurgio Matulaičio (popiežiaus iškelto kaip "ypatinga dovana Bažnyčiai ir lietuvių tautai") triumfas.

RELIGINIAME GYVENIME

Vatikano Tikėjimo mokymo kongregacija rugsėjo 14 d. paskelbė paaiškinimą dėl vegetacinės būklės pacientų gyvybės palaikymo, pagrindžiantį ilgalaikę komą patiriančių ligonių maitinimo ir hidratacijos būtinybę. Šis Tikėjimo mokymo kongregacijos pareiškimas yra komentaru papildytas atsakymas į JAV vyskupų konferencijos klausimus. Vieša polemika dėl ilgalaikės komos būsenos ligonių gyvybės palaikymo ypač aštriai iškilo amerikietės Terri Schiavo atveju. 2005 m. šiai komos būsenos ligonei teismo sprendimu buvo nutrauktas maisto bei vandens tiekimas, ir tai sukėlė jos mirtį. Pasak dokumento, Katalikų Bažnyčios moralės požiūriu neleistina nutraukti maisto ir vandens tiekimą ilgalaikės komos būklės žmonėms. "Ilgalaikės vegetacinės būklės" asmuo išlaiko žmogiškąjį orumą, todėl turi teisę į "proporcingą slaugą", o tai apima maisto ir vandens tiekimą taip pat dirbtiniais būdais.

Mariologinis kongresas įvyko Pažaislio vienuolyne rugpjūčio 15 d. Kauno arkivyskupijai švenčiant ir Švč. M. Marijos ėmimą į dangų. Kongresas – didžiausia dvasinio pasirengimo Šiluvos jubiliejui šventė. Programai vadovavo kun.Artūras Kazlauskas. Paskaitos vyko Švč. M. Marijos Apsilankymo pas Elzbietą šventovėje. Marijos bendradarbiavimą su Dievu žemiškajame gyvenime ir po Dievo Motinos paėmimo į dangų aptarė Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius kun. Robertas Šalaševičius. Istorinį pranešimą "Marijos apsireiškimas Šiluvoje" skaitė dr. Liudas Jovaiša, aptarė seniausią žinomą istorinį šaltinį apie apsireiškimą Šiluvoje – XVII š. viduryje kan. M Svietkausko pasirašytą pasakojimą lenkų kalba. Toliau kongreso programoje vyko cirko grupės pasirodymas, surengtas salezziečių globojamo jaunimo, o Pacų koplyčioje parodytas dokumentinis filmas apie Šiluvą. Evangelizacinėje programoje buvo Viešpaties šlovinimas giesme, liudijimai, Susitaikinimo sakramentas. Mišioms vadovavo vysk. Jonas Ivanauskas, giedojo Kauno valstybinis choras, vadovaujamas prof. Petro Bingelio ir solistas Virgilijus Noreika. Vėliau vyko Kauno dramos teatro aktoriaus Egidijaus Stanciko spektaklis "Judas Iskariotas".

Kun. jubiliatas Vladas Delinikaitis mirė Romoje rugpjūčio 18 d. Jis – ilgametis Popiežiškosios lietuvių šv. Kazimiero kolegijos prefektas, buvęs Vatikano radijo lietuvių skyriaus bendradarbis. Gimęs Alvito parapijoje 1919 m., jis baigė Vilkaviškio kunigų seminariją, 1944 m. įšventintas kunigu. Iš Lietuvos pasitraukė į Bregenzo miestą Austrijoje, kur dirbo sielovadoje. 1946 m. vyko į Romą ir liko iki gyvenimo pabaigos. Studijavo Popiežiškajame Grigaliaus universitete, kur įgijo teologijos licenciato laipsnį.Talkino vysk. Vincentui Padolskiui išleidžiant arkiv. Juozapo Skvirecko į lietuvių kalbą išverstą Šv. Raštą, taip pat Lietuvių katalikų mokslo akademijos vadovybei. Laidotuvių Mišios buvo aukojamos rugpjūčio 20 d. Kolegijos svečių namų Villa Lituania koplyčioje. Kun. jubil. palaidotas Romos Campo verano kapinėse esančioje lietuvių kolegijos koplyčioje.

Vilkaviškio vyskupijos ministrantų stovykla, pavadinta "Atsiliepk", vyko liepos 23-31 d.d. Nemunaityje. Jubiliejinės (penktosios) stovyklos tikslas – kuo giliau atskleisti Dievo meilės gelmę, kuri atsispindi Dekaloge ir Eucharistijos slėpinyje. Stovyklavo per 100 ministrantų, adoruotojų ir choristų nuo 12 iki 15 metų amžiaus. Vadovų komandą sudarė kunigai, katechetai, mokytojai, studentai ir moksleiviai. Kasdien buvo katechezė, liturgijos šventimas, veiklos būreliai ir vakaro programos.

Krikščionių demokratų partija dar turi gimti

VIDMANTAS VALIUŠAITIS

Tęsinys iš 39 nr.

Lietuvių šviesuomenė, pradėjusi visuotiniau formuotis tik apie 1870 metus, jokių tradicijų neturėjo. Ji buvo beveik visa kilusi iš neseniai nuo baudžiavos atleistų valstiečių, kurių dabar pirmasis idealas buvo išleisti vaikus į mokslą. Tuo tarpu absoliuti aristokratijos dalis, Abiejų Respublikų laikais sudariusi Lietuvos valstybininkų ir aukštosios karininkijos sluoksnį, dėl istoriškai susiklosčiusių aplinkybių, su retomis išimtimis, nuėjo ne lietuviškuoju keliu. Taigi, lietuviškoji krikščioniškoji demokratija formavosi ant išskirtinai liaudiškų ir demokratinių pagrindų. Jos pamatai susiklostė Lietuvoje dar prieš europinę Leono XIII krikščioniškosios demokratijos reformą. Lietuvių tautos vargas grindė demokratines raiškos formas ir todėl visos lietuvių visuomeninės srovės, ne tik krikščioniškoji, reiškėsi daugiau ar mažiau demokratine kryptimi.

Krikščioniškosios demokratijos idėjų užuomazgų galima rasti jau tada, kai neturėta nei sistemingiau formuluotų programų, nei organizacijų. Tokiomis programomis tada buvo dienos rūpesčiai: liaudies gyvenimo skurdas, tautinis nesusipratimas, okupanto priespauda. Jų tikslas – pažadinti tautą iš miego, pagerinti jos būklę ir išvesti į laisvę. Šių pirmųjų krikščioniškai demokratiškosios idėjos skelbėjų reikšmė lietuvių tautai buvo labai didelė. Didžiumai lietuvių, kurie anais laikais daugelis nežinojo net kuriai tautai – lietuvių, lenkų ar gudų – priklausė, nepažino savo skriaudikų ir neįstengė nuo jų gintis, su savo likimu buvo susigyvenę, visa tai pravėrė akis, išmokė suprasti savo padėtį, ginti teises.

TĖVYNĖS
SARGAS.
MENESINIS LAIKRAŠTIS
paskirtas dvasiškam ir nedžiugiškam Lietuvių tautos sulaikymui nuo jos apsvietimą.
MENŲ 1896 GEGUŽĖ
TYLŽĖJE

Iš didžiųjų XIX š. krikščioniškosios demokratijos pionierių čia paminėsiu tik Motiejų Valančių, vykdžiusį ne tik apaštalavimo darbą, bet kartu pradėjusį ir paveikų liaudies reformavimo tarpsnį. Rezultatai buvo dideli. "Vyskupas Valančius išmokė Lietuvą skaityti ir melstis Dievui iš knygų", – pripažino kovai su klerikalizmu daug rašalo išliejęs aušrininkas Jonas Šliūpas. Pakilus tautinei sąmonei atsirado reikalas turėti visą krikščioniškąją demokratiją jungiantį spaudos organą, kurio spausdintas žodis galėtų pasiekti plačią lietuvišką visuomenę.

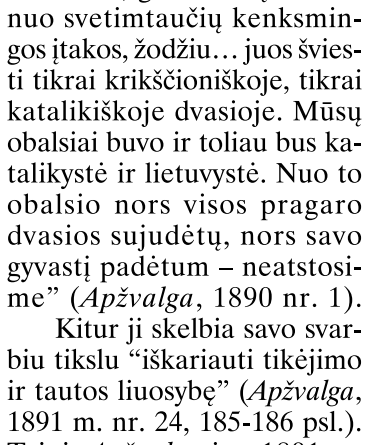
Vysk. Motiejus Valančius, vienas iš didžiųjų XIX š. krikščioniškosios demokratijos pionierių

1890 m. buvo pradėta leisti *Žemaičių ir Lietuvos Apžvalga*, kuri ėjo iki 1896 m. pabaigos. Galima sakyti, kad *Apžvalga* buvo pirmasis lietuvių krikščioniškos ir demokratinės minties laikraštis. Kad ir neturėdamas smulkiau suformuluotos programos, laikraštis turėjo tačiau aiškiai formuluotą tikslą: "Pirmutinis laikraščio tikslas buvo ir bus ginti katalikybę nuo pravoslavijos ir lietuvybę nuo sumaskolėjimo, antra, pagal mūsų išgales aukštyn kelti medžiaginį ir dorinį Lietuvos būvį; vieninti tikėjimo dalykus su tautiniais; ginti mūsų brolius nuo svetimtaučių kenksmingos įtakos, žodžiu… juos šviesti tikrai krikščioniškoje, tikrai katalikiškoje dvasioje. Mūsų obalsiai buvo ir toliau bus katalikystė ir lietuvystė. Nuo to obalsio nors visos pragaro dvasios sujudėtų, nors savo gyvastį padėtum – neatstosime" (*Apžvalga*, 1890 nr. 1).

Kitur ji skelbia savo svarbiu tikslu "iškariauti tikėjimo ir tautos liuosybę" (*Apžvalga*, 1891 m. nr. 24, 185-186 psl.). Taigi, *Apžvalga* jau 1891 m. kėlė Lietuvos nepriklausomybės idėją, o jos pagrindai buvo krikščionybė, tautiškumas, demokratiškumas. Laikraščio tikslas – Lietuvos laisvė ir tautos gerovė.

1896 m. pradėto leisti ir iki 1904 m. ėjusio *Tėvynės sargo* tikslai iš esmės nesiskyrė nuo *Apžvalgos*. Tačiau gabaus publicisto ir judraus laikraštininko kun. Juozo Tumo-Vaižganto redaguojamas, jis pranoko savo pirmtaką įvairiais atžvilgiais. Laikraštis vadovavosi šūkiu: "Mylėk Viešpatį Dievą už visą labiaus, artimą kaipo pats save, o Tėvynę už save daugiaus". Tautiškumas čia buvo siejamas su religija, ir tai turėjo didelės reikšmės tautinės sąmonės ugdymui ir padėjo atsispirti ne tik rusų, bet ir lenkų įtakai. *Tėvynės sargas* sugriovė katalikybės ir lenkiškumo tapatybės mitą, Bažnyčia Lietuvoje palaipsniui tapo lietuviška, tvirta lietuvių tapatybės atspara.

Tėvynės sargas daug dėmesio skyrė kovai už draudžiamos spaudos atgavimą. Beveik kiekviename numeryje buvo aiškinama apie lietuviškos spaudos reikalingumą, viešumon kelti žandarų niekingi darbai, persekiojant knygnešius ir lietuvišką spaudą, nurodyti kovos būdai už savąją spaudą, raginta rašyti atskirus ir kolektyvinius prašymus carui, ministeriams, gubernatoriams dėl spaudos draudimo panaikinimo.

Tėvynės sargas lietuvių tautinį sąjūdį glaudžiai siejo su Lietuvos ekonomine gerove. Jis rūpinosi, kad lietuvis nebūtų nuskurdęs, o taptų materialiai pajėgus, savo tėvynėje jaustųsi šeimininkas. Ragino nesmulkinti ūkių, nesibylinėti, neparduoti žemės svetimtaučiams, neemigruoti į užsienius, mokytis įvairių amatų, imtis prekybos, taupyti.

Juozo Tumo redaguojamas *Tėvynės sargas*, ano meto spaudos kontekste, išsiskyrė ir tolerantiškumu, ieškojo bendro pagrindo veikti visiems lietuvių inteligentams, nepaisant jų priklausomumo vienai ar kitai ideologinei srovei. Savo recenzijose apie liberalų leidžiamus *Ūkininką* ir *Varpą* neretai atsiliepdavo palankiai. Net aršiai antikatalikiškuose J. Šliūpo *Lietuviškame Balse, Apšvietoje* ar *Naujoje Gadynėje* rasdavo ir ko nors gero. Antra vertus, laikydamasis krikščioniškųjų dėsnių, *Tėvynės sargas* nevengė ir ginti savo idėjinius pagrindus.

Kaip pastebi Krikščionių demokratų partijos autoritetas ir vienas jos vadovų Mykolas Krupavičius, *Apžvalga* su *Tėvynės sargu* "užbaigė demokratijos stiprųjį periodą. Jiedu atidarė kelią į aktualųjį periodą. Aktualusis krikščioniškosios demokratijos veiklos periodas prasidėjo su pirmosios krikščionių demokratų programos parašymu". Ją 1904 metais parašė Petrapilio dvasinės akademijos profesoriai: Pranas Būčys, vėliau vyskupas, Maironis-Maciulevičius ir Jakštas-Dambrauskas. Toje programoje, laikydamiesi Leono XIII visuomeninių enciklikų, ypač *Rerum novarum* ir *Graves de communi*, jie nutiesė aiškias krikščioniškosios demokratijos ideologines linijas, nustatė tikrus principus ir praktinį jų vykdymą, pritaikytą laiko ir vietos sąlygoms. Šios programos principai pasiliko tie patys visose tarpukario Nepriklausomos Lietuvos krikščioniškosios demokratijos programose.

Nukelta į 11-tą psl.

SAVAITĖ LIETUVOJE

Prezidentas JAV-se

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus rugsėjo paskutinę savaitę lankėsi Niujorke. Jis susitiko su Jungtinių Tautų organizacijos generaliniu sekretoriumi Ban Ki-moon, su juo aptarė Lietuvos indėlį kuriant stabilumą ir saugumą Afganistane, santykius su Rusija, "įšaldytų konfliktų" Gruzijoje ir Moldovoje sprendimo svarbą. Jungtinių Tautų Generalinės asamblėjos 62-ojoje sesijoje jis pasakė kalbą "Ateitis mūsų rankose: klimato kaitos valdymo iššūkiai".

Vizito metu jis taip pat susitiko su Makedonijos prezidentu Branko Crvenkovski, Turkmėnistano prezidentu Gurbanguly Berdymuhamedovu ir Kazachstano prezidentu Nursultanu Nazarbajevu. Susitikime su Amerikos žydų komiteto atstovais kalbėta apie statybas galimų žydų kapinių teritorijoje Šnipiškėse, Vilniuje, bei žydų turto grąžinimą. V.Adamkus taip pat dalyvavo JAV prezidento G.W. Bush organizuotoje apskritojo stalo diskusijoje apie žmogaus teises ir demokratiją, Jungtinių Tautų Generalinės asamblėjos bendruosiuose debatuose. Baigdamas vizitą prezidentas Valdas Adamkus susitiko su Niujorko lietuviais.

Korupcijos rodiklis

BNS žiniomis, Lietuvos įvertinimas šiemet liko žemas, pagal "Transparency International" (TI) Korupcijos suvokimo rodiklį (KSI). 2007 m. Lietuvai taikomas indeksas yra 4.8. Tokį įvertinimą Lietuva gavo pernai, taip pat 2001, 2002, 2005 m. Rodiklis buvo dar blogesnis 2003 ir 2004 m. – atitinkamai 4.7 ir 4.6. TI Lietuvos skyriaus direktoriaus R.Juozapavičiaus teigimu, valdžia į TI antikorupcinius pasiūlymus nereaguoja ir rimtų kovos su korupcija klausimų nesvarsto. Daugiausia žalos padaro korupcija teisėkūroje bei viešuosiuose pirkimuose. Dešimties balų sistemoje nulis reiškia absoliučią korupciją, o 10 – minimalų korupcijos lygį. Tarp 180 valstybių Lietuva šiemet užėmė 51 vietą ir pasidalino ją su Latvija, kurios KSI buvo irgi 4.8.

Pastaruosius 7 metus Lietuvos KSI keitėsi mažiausiai lyginant jį su nuolat augusiais indeksais kitų 7 pokomunistinių šalių, tapusių Europos sąjungos narėmis 2004 m. Šiuo metu tik Lenkijos KSI yra prastesnis, negu Lietuvos (4.2). Tarp ES pokomunistinių naujokių pirmauja Slovėnija, Estija ir Vengrija su atitinkamai 6.6, 6.5 ir 5.3 balo. JAV šis indeksas siekia 7.2, Kinijoje – 3.5, Rusijoje – 2.3.

Svarsto dvigubą pilietybę

Seimas rugsėjo 27 d. pritarė Pilietybės įstatymo "lopymui", kuriuo sprendžiamos labiausiai neatidėliotinos su pilietybės institutu susijusios problemos. Projektu siekiama įtvirtinti tik pačius neatidėliotiniausius galiojančio Pilietybės įstatymo pakeitimus ir užtikrinti atitinkamų šių įstatymo nuostatų įgyvendinimą, atsižvelgiant į Konstitucinio teismo nutarimo nuostatas. Vyriausybė, rugsėjo pradžioje pritarusi Pilietybės įstatymo pataisoms, siūlo rengti naują teisės aktą, subūrus tarpinstitucinę darbo grupę. Pataisomis reaguojama į pastaruoju metus iškilusias problemas dėl dvigubos pilietybės klausimo.

Dar negalutinai patvirtintomis įstatymo pataisomis, numatoma, kad Lietuvos piliečių vaikams, užsienio šalies pilietybę įgijusiems tik gimus, būtų galima kartu išlaikyti tokius pat ryšius ir su Lietuva. Pagal šiuo metu galiojantį įstatymą Lietuvos pilietybė tokiems vaikams atimama automatiškai. Kita svarbi pataisa apima buvusioje Sovietų Sąjungos teritorijoje gyvenusius asmenis, kurie po SSRS subyrėjimo automatiškai įgijo valstybės, kurioje tuo metu gyveno, pilietybę. Pataisų projekte siūloma įtvirtinti, kad Lietuvos pilietybė šiems asmenims nebus atimama, jeigu žmogus nepareikš valios tapti kitos valstybės piliečiu, taip pat jei nesinaudos tos valstybės piliečio teisėmis ir pareigomis.

Pilietybę taip pat siūloma palikti ir tiems išeiviams, kurie tapo kitos valstybės piliečiais tarp 2003 m. sausio 1 d. iki 2006 m. lapkričio 16 d. Šią dieną Pilietybės įstatymo nuostatas Konstitucinis teismas pripažino prieštaraujančiomis konstitucijai.

Baltų vienybės diena

Rugsėjo 22 d. Baltų vienybės dieną kartu minėjo lietuviai ir latviai, rašo ELTA. Ta proga Šiaulių gamtos ir kultūros paveldo apsaugos klubas "Aukuras" kvietė tautų sąšauką "Baltų vienybės ugnis – kalnų sąšauka", kurios metu ant septynių piliakalnių ir alkakalnių Lietuvoje ir vieno piliakalnio Latvijoje buvo uždegtos ugnys, simboliškai sujungusios baltų tautas ir žemes. Šia sąšauka visuomenė buvo kviečiama lankyti baltams atmintinas vietas.

Šiemet Baltų vienybės diena minima Lietuvos ir Latvijos prisijungimo prie Šengeno erdvės išvakarėse. Netrukus, atsivėrus valstybės sienai tarp Lietuvos ir Latvijos, sumažės kliūčių baltų tautoms judėti ir bendrauti, ypač pasienio rajonuose. **RSJ**

Septyniolikos tūkstančių parašų memorandumas

Iš pašnekesio su dr. Michael Bourdeaux, Kestono instituto steigėju Britanijoje

Neseniai Kestono instituto Oksforde prezidentas kanauninkas dr. Michael Bordeaux lankėsi Lietuvoje. Po 36-rių metų saugojimo Anglijoje, jis sugrąžino į Kauną arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui reikšmingą Lietuvos nepriklausomybės istorijai 1971-ųjų metų memorandumą, pasirašytą 17,050-ties Lietuvos tikinčiųjų, ir buvo adresuotas sovietų kompartijos generaliniam sekretoriui L. Brežnevui. Pasirašiusieji pabrėžė tebesitęsiančius tikinčiųjų persekiojimus Lietuvoje, reikalaudami tikėjimo laisvės. Tokio stipraus pareiškimo, pasiekusio Vakarus, iki tol dar nebuvo. Kelionės į Lietuvą išvakarėse, kanauninkas dr. Michael Bourdeaux (MB) savo namuose Oksforde sutiko prisiminti šio svarbaus dokumento istoriją.

– DF: Kaip Jūs susidomėjote Lietuva?

– MB: Aš mokiausi rusų kalbos dvejus metus nuo 1953 m. kovo mėnesio (nuo tos pačios dienos, kai mirė Stalinas), atlikdamas karinę tarnybą. Studijos man labai gerai sekėsi ir aš jas tęsiau Oksfordo universitete. Po to studijavau teologiją. Galiausiai, 1959-aisiais, po septynerių metų studijų galėjau nuvykti į Rusiją. Buvau vienas pirmųjų universitetų mainų grupės nariu, iš Britanijos vykstančių į Maskvos valstybinį universitetą. Suprantama, kad ten sutikau žmonių iš visos Sovietų Sąjungos, taip pat ir studentų iš Baltijos valstybių. Tada dar visa tai man neturėjo didelės įtakos, bet aš visada labai domėjausi viskuo, kas vyksta Sovietų Sąjungoje, įskaitant okupuotas Lietuvą, Latviją ir Estiją. 1960-aisiais galų gale gavau leidimą jas aplankyti – tai buvo įrašyta mano vidiniame pase. Nuvykus savaitei studijuoti į Leningradą, planavau aplankyti taip pat ir Estiją bei Latviją. Laukiau lėktuvo į Taliną, bet priėjęs KGB-istas pasakė: "Jaunuoli, jūs negalite lipti į šį lėktuvą". Aš pasakiau: "Pažiūrėkite – turiu leidimą vykti, gyventi Maskvoje ir aplankyti Vilnių, Rygą ir Taliną". Jis atsakė: "Taip, Jūs galite aplankyti, bet Jūs negalite lipti į šį lėktuvą. Tai yra uždrausta, – Jūs turite grįžti atgal į Leningradą ir sėsti į traukinį, kuris važiuoja į Taliną, o paskui vėl sugrįžti į Leningradą ir pasinaudoti traukiniu į Rygą. "O kas bus, jei aš važiuosiu iš Rygos į Vilnių?" – paklausiau. "Tai uždrausta!" "Jūs juokaujate!" – pasakiau, bet paprasčiausiai, jau nebeturėjau laiko taip važiuoti. Tad, man buvo draudžiama aplankyti Lietuvą, ir turėjau laukti 29-rius metus iki 1989-ųjų, panašiai kaip vyskupui Julijonui Steponavičiui, įkalintam 27-rius metus nuo 1961-ųjų iki 1988-ųjų – beveik visą tą laiką, kol jis buvo įkalintas, man buvo uždrausta aplankyti Lietuvą. Galiausiai, mūsų likimai susikirto, nes kai jis buvo paleistas iš kalėjimo 1988-ųjų pabaigoj, vienas pirmųjų dalykų, ką jis turėjo padaryti, tai pašventinti Vilniaus katedrą. Jo patarėjai ir pagalbininkai pakvietė mane atvažiuoti į iškilmes Vilniuje. Tada, sutikau šį nuostabų žmogų mano pačios pirmosios kelionės į Lietuvą metu 1989-ųjų vasario 5 dieną.

Tuo metu Sąjūdis smarkiai stiprėjo. Buvau pakviestas apsilankyti Sąjūdžio būstinėje Gedimino aikštėje ir sutikti Vytautą Landsbergį. Bet grįžkime truputį atgal – sovietų valdžia atsisakė man duoti leidimą vykti į Vilnių dalyvauti šiose ypatingose Mišiose, nors tai jau buvo "perestroika". Britų užsienio reikalų ministeris pasakė Gorbačiovo įstaigai: "Jūs negalite taip elgtis – Michael Bourdeaux yra vienas mūsų patikimų patarėjų. Prašau išduoti jam vizą". Užsienio reikalų ministerijai pavyko įtikinti Sovietų Sąjungą duoti man vizą. Tą pačią dieną, kai tik ją gavau, šeštadienio vakare jau pasiekiau Vilnių.

Sekmadienį buvo atsiųstas manęs paimti automobilis. Vyskupas sėdėjo priekyje, o aš gale, ir mes važiavome per Vilnių. Nuostabūs vaizdai: dešimtys, o gal ir šimtai tūkstančių žmonių, atvykusių pasitikti vyskupo, ėjo į iškilmingas šv. Mišias, pašventinti katedros. Jos truko tris valandas ir buvo pradėtos vyskupo maldomis, aplankant kiekvieną katedros sieną, atsigulant ir meldžiantis prieš kiekvieną jos sieną: šiaurėj, rytuose, pietuose, vakaruose ir galiausiai rytuose prieš altorių. Aplinka buvo, žinoma, nuostabi. Po to mes išėjome gatvėn ir aš tada pirmą kartą sutikau Nijolę Sadūnaitę.

Taip pat paminėjau, kad susipažinau su Vytautu Landsbergiu. Jis pakvietė mane į Sąjūdžio būstinę Gedimino gatvėje, ir mes stovėdami kalbėjomės, žiūrėdami pro langą į Gedimino aikštę. Pastebėjau ant jo stalo Europos sąjungos vėliavėlę su keliom, penkiom ar dešimt žvaigždelių. Tikrai tada netikėjau, kad po penkiolikos-šešiolikos metų Lietuva bus Europos sąjungos narė. Lietuvos žmonių drąsos ir iniciatyvos dėka tai jau yra istorinė tikrovė.

Vilniaus katedros grąžinimas tikintiesiems **Ntr. iš *Gimtoji istorija***

Memorandumas buvo pasirašytas 17,050 žmonių. Tikriausiai, pasirašiusiųjų skaičius neatrodo didelis, bet kai šie parašai buvo surinkti KGB panosėje – tai, iš tiesų, labai labai svarbus pasiekimas. Nuostabu, kad šis memorandumas iš viso išliko. Tada veikė Lietuvoje maždaug 570 šventovių, apie 50% tiek kiek buvo nepriklausomoje Lietuvoje 1930-aisiais ar po pirmosios sovietų invazijos į kraštą 1940-aisiais. Kai kurios šventovės buvo labai didelėje priespaudoje. Kai kurie vyskupai buvo įkalinti, daug aktyvių kunigų ir pasauliečių taip pat buvo uždaryta kalėjimuose. Ne taip seniai buvo pasibaigęs partizaninis karas. Žinome, kad daug dalyvių buvo nušauta, o visi, kurie buvo surasti, kad vienaip ar kitaip prisidėjo, buvo išsiųsti į Sibirą. Tačiau 1960-ųjų pabaigoje tai daugiau ar mažiau baigėsi, ir tada tęsėsi jau ne kova už Lietuvos nepriklausomybę – būtų buvusi savižudybė suorganizuoti nepriklausomybės judėjimą 60-aisiais Brežnevo valdymo laikotarpiu – bet už Lietuvos Katalikų Bažnyčios laisvę. Lietuvos žmonių drąsos dėka 1971-aisiais buvo surašytas ir platinamas nuostabus dokumentas, kuris teturėjo vieno puslapio labai paprastą tekstą, prašantį laisvės Lietuvos Katalikų Bažnyčiai. Nuo šio momento Lietuvos Katalikų Bažnyčia tapo nepriklausomybės vėliavneše.

Šį dokumentą aš vadinu Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo pagrindu. Tarp kitų dalykų jis prašo laisvės Lietuvos kunigams, paleisti įkalintą vyskupą Julijoną Steponavičių. Prašo galimybės nepriklausomai tinkamai tvarkytis kunigų seminarijai, kuri buvo KGB kontroliuojama ir mažai kas ją baigdavo. Todėl sensatant kunigams, nebuvo kas juos pakeičia. Įstojimą į seminariją taip pat kontroliavo KGB ir visa Bažnyčia buvo atidžiai sekama. Prašoma taip pat atsisakyti privalomo ateizmo mokymo Lietuvoje. Visoje Sovietų Sąjungoje buvo prievarta brukamas ateizmas, vaikai mokyklose nebuvo mokomi krikščioniškų moralės ir gyvenimo principų. Taip trumpai galima būtų apibūdinti šio dokumento esmę. Mes manome, kad galbūt iš pradžių buvo platinama 570 šio dokumento kopijų – po vieną kiekvienoje tada veikusioje parapijoje. Tai pradėjo jaunų kunigų grupė, dalyvaujant pasauliečiams. Žinoma, kunigas Sigitas Tamkevičius, buvo tarp organizatorių. Aš vadinu jį kunigu – juo tada jis buvo.

Yra žinoma, kad KGB sužinojo, kad yra platinamas toks dokumentas, tad daug kopijų galėjo būti konfiskuota. Svarbu prisiminti, kad žmonės slėpė dokumentus, nešė juos sulankstytus kišenėse. Jie keliavo iš rankų į rankas, bet parašai yra nuostabiai gerai išsilaikę. Jie yra skirtingų spalvų: juodi, mėlyni, raudoni, net retkarčiais žali – štai dabar atverčiau puslapį, kuris pasirašytas žaliu tušinuku. Šie parašai daugelyje lapų yra surinkti ir pirmoje, ir antroje lapo pusėje.

Adresatas – komunistų partijos centro komitetas, bet reikėjo ten memorandumą nuvežti ir jį įteikti. Tas asmuo turėjo būti dar nežinomas KGB, tad buvo norima jauno patikimo žmogaus. Tai padaryti pasisiūlė Nijolė Sadūnaitė. To dar nežinojau prieš pusantrų metų, kai šis dokumentas buvo rodomas Vilniaus Nacionalinėje bibliotekoje. Tada Nijolė Sadūnaitė, kurią buvau sutikęs daug kartų nuo to laiko, kai pradėjau lankyti Lietuvą 1989-aisiais, man papasakojo, kad ji ir buvo tas žmogus, kuris vežė memorandumą į Maskvą. Pakeliui ji patyrė Dieviškos Apvaizdos veikimą. "Kas nutiks tam dokumentui, jei aš jį įteiksiu komunistų partijos centro komitetui," pagalvojo ji. "Daugiau apie šiuos parašus niekas nebesužinos. Netgi žmonės bus nubausti todėl, kad jie pasirašė dokumentą". Ji padarė nuostabų sprendimą – įteikti teksto kopiją, bet ne lapus su parašais. Ji bandė surasti drąsų Vakarų turistą, kuris sutiktų mėginti pervežti visą memorandumą į Vakarus.

Tikėkit ar netikėkit – ji surado – žurnalisto vardo ir pavardės aš nežinau. Jis žinojo, kad jis pats negali išvežti dokumento, nes jis bus tikrinamas. Galbūt jis net galvojo, kad visas dokumentų perdavimas buvo stebimas KGB. Iš tiesų, to nebuvo, nors veiksmas vyko 1971-ųjų gruodį. Jis nutarė perduoti dokumentus draugui, kuris dirbo Britų ambasadoje Maskvoje. Draugas juos persiuntė diplomatiniu paštu į Londoną. Pagal visą protokolą ambasada diplomatiniu paštu siųsdavo tik pranešimus ir nemėgo siųsti dokumentų, kurie neturi tiesioginės politinės reikšmės. Šis memorandumas nebuvo ambasados raportas. Kaip bebūtų, man nežinomas diplomatas tada nutarė, kad juos turėtų gauti tada neseniai įsteigtas Kestono institutas, kuris palengva garsėjo, kaip svarbus tyrimų centras.

Diplomatas užrašė ant rudo voko mano vardą ir adresą ir aš visą dokumentą gavau 1972-ųjų sausį be jokios nuorodos ar užuominos kas tai, kaip tai yra gauta, iš kur tai atsiųsta. Iš karto atpažinome lietuvių kalbą. Netrukus tekstą išvertėme į anglų kalbą. Turėjome netoli gyvenančių lietuvių draugų, bet taip pat mūsų institute dirbo latvė, kuri galėjo skaityti lietuviškai – Marytė Sapiets, gerai žinomo latvių pranešėjo Janis Sapiets dukra. Ji mums pasakė, kad tai – milžiniškos svarbos dokumentas, mes tai supratom dėl gausybės parašų.

Visų pirma padarėme teksto kopiją ir jį, išverstą į anglų kalbą, nusiuntėme į Jungtines Tautas. Tai buvo tam tikra dokumento pataisa. Suprantama, kodėl mes tą darėme. Išsiuntėme ne parašus, bet tik teksto kopiją. Kurt Waltheim, JT generalinis sekretorius, mums niekada neatsakė.

(Bus daugiau)

Kalbėjosi –
dr. D. Furmonavičius,
Didžiosios Britanijos
Lietuvių Katalikų Bendrijos
sekretorius

Europos III-iosios Ekumeninės asamblėjos, įvykusios Sibiu mieste, Rumunijoje, š.m. rugsėjo 4-9 d.d. Lietuvos atstovai. Iš k.: Dalė Smerauskaitė, kun. Lionginas Virbalas, Vilhelmina Kalinauskienė, Eglė Laumenskaitė, kun. Ričardas Doveika, vysk. Rimantas Norvila, mons. Gintaras Grušas, stačiatikių kun. Vladimir Seliavko iš Vilniaus ir prel. Edmundas Putrimas

Slibinai

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Vytauto Mikalausko muzika Justino Marcinkevičiaus eilėraščiui *Lopšinė gimtinei ir motinai:*

Kiek rovė – neišrovė.
Kiek skynė – nenuskynė.
Todėl, kad tu – šventovė.
Todėl, kad tu – Tėvynė

lietuvių lūpose, ausyse ir širdyse jau skamba kaip liaudies daina.

Dailininkė, grafikė, iliustratorė, skulptorė Domicelė Tarabildienė (1912-1985) ankstyvą savo gyvenimo saulėlydį, įkvėpta šių eilių, dar sovietmečiu nutapė paveikslą, kurio kilmės priežastį ir pavadinimą žinojo tik jai artimi ir patikimi žmonės. Greta kitų paveikslų, šis paveikslas buvo demonstruojamas vienoje iš jos parodų. Ten tuometinė ministerių tarybos pirmininko pavaduotoja L. Dziržinskaitė-Piliušenko paprašiusi paaiškinti paveikslo turinį. Nors autorė aiškinusi, kad tai galėtų būti pasakos motyvas, ministerė įtarusi, kad paveikslas gali būti suprastas ir kitaip...

Paveikslo centrinė figūra – moters su puokšte gėlių, su baltu šydu ant galvos siluetas. Iš trijų paveikslo kampų į ją atsukti ugnimi iš nasrų žaižaruojantys slibinų nasrai. Erdvėje virš slibinų ir moters – veržlaus raitelio kontūrai.

Šių eilučių autoriui teko artimai bendrauti su dailininke, ji nuoširdžiai pasakojo apie jos ir vyro dailininko Petro Tarabildos išgyvenimus dėl Lietuvos okupacijos bei jos ypatingą išgyvenimą, susijusį su jos sūnaus Arūno mirtimi. Dailininkė paaiškino, kad paveiksle pavaizduota moteris – Lietuva, trys slibinai – Rusija, Vokietija ir Lenkija, raitelis – karžygis nuo slibinų ginantis Lietuvą (Vyčio variantas). Vieno iš slibinų ugnies liežuvis palietė ir Domicelės mylimą sūnų.

Per 1956 m. Vėlines Vilniuje, minėdami Vengrijos tų metų revoliuciją, Rasų kapinėse, studentai ir moksleiviai rinkosi prie Jono Basanavičiaus, Mikalojaus Konstantino Čiurlionio ir kitų žymių Lietuvos asmenų kapų. Minėjime dalyvavo Arūnas Tarabilda, prof. Jonas Dagys, Rimtautas Gibavičius, Albinas Bernotas, Laimutis Barkauskas, Vytautas Viliūnas ir kt. A. Tarabilda išdrįso viešai kelti klausimą dėl Gedimino vardo grąžinimo Vilniaus Stalino prospektui (dab. Gedimino prospektas), sutrukdė valdžiai nuimti kryžių nuo Šv. Kazimiero šventovę vainikuojančios karūnos. Tuomet už antitarybinę veiklą 1957 m. jis buvo pašalintas iš komjaunimo ir Dailės instituto, paimtas į sovietinę armiją, tarnavo sveikatai kenksmingomis sąlygomis radiacijos užkrėstoje zonoje Sverdlovsko srityje. Iš kariuomenės Arūnas parsinešė spindulinę ligą. 1959-1961 m. vėl studijavo grafiką Dailės institute. Nuo 1961 m. dalyvavo dailės parodose. Tačiau, nelemtos ligos pagraužtas, Arūnas, tesulaukęs 35 metų amžiaus, 1969 m. amžinam poilsiui atgulė Rasų kapinėse.

Kas paskatino prisiminti D. Tarabildienės paveikslą, surasti tarp nuotraukų jau blunkančiomis spalvomis dailininkę prie to paveikslo? (Ją fotografavau ant spalvotos fotojuostos, o tuometinės foto technologijos ir medžiagos neįgalino užtikrinti nuotraukų ilgaamžiškumo).

Paskatino iškilaus Lietuvos karininko Arvydo Pociūno žūtis, kuri po iškilaus žurnalisto Kęstučio Žičkaus, veiklaus seimo nario Lietuvos patrioto Tautvydo Lideikio paslaptingų žūčių dar kartą akivaizdžiai paliudijo, kad vienas slibinas tikrai neišnyko. Leidžiu sau pridurti, kad neišnyko ir kiti du.

Pirmąjį slibiną, Lietuvoje jaučiamą, tačiau iki šiol pasaulyje viešai nevardijamą, tiesiai šviesiai apibūdino prof. dr. Leonidas Donskis liepos 23 d. (DELFI ir BERNARDINUOSE) savo rašinyje *Lietuva tampa mažąja Rusija*. "Taip, mes tampame mažąja Rusija" – rašo profesorius. "Nei ten, nei čia neišaiškinami tie, kurie nužudo arba sukompromituoja ir pražudo tiesos ieškančius žmones. Nei ten, nei čia nėra teisingumo, todėl valstybė virsta politinės mafijos, valstybės saugumo ir šešėlinių organizacijų valdoma terpe. Mus palaiko tik stebuklas, kad mumyse galimus partnerius kažkaip atpažino Vakarai. Bet akivaizdu, kad stipraus intereso Rytų Vidurio Europoje jie neturi. Kita vertus, dabartinis Vakarų silpnumas, lydimas Rusijos stiprėjimo ir jos destruktyvios įtakos kaimyninėms šalims, byloja, kad be plačios visuomenės paramos, laisvės ir iš tiesų demokratinės politikos Lietuva savo valstybės bei nepriklausomybės neišlaikys".

Kitas slibinas, lygintinas su Hitleriu, yra Vokietija, kuri Gerhardo Šroederio ryžtinga parama sumanymui tiesti dujotiekį nuo Rusijos į Vokietiją Baltijos jūros dugnu, aplenkiant Rytų Europą, papiktino ne tik Lenkiją ir Baltijos šalis. Paaiškėjus, kad buvęs Vokietijos kancleris taps šio projekto vadovu, piktinasi ir Vokietijos politikai. Dujotiekio politinė nauda Rusijai akivaizdi: aplenkdama Rytų Europą, Maskva sumažina šių šalių įtaką. Bet tiesti dujotiekį jūros dugnu – brangiau, nei sausuma. Visiškai nesigilinant į klausimą, ar šiuo metu prasminga didinti Kremliaus įtaką Europoje, paliekant demokratiškąsias Rytų Europos šalis už borto, kažin ar 4 bln. eurų projektas būtų susilaukęs tokios buvusio kanclerio paramos, jei jam rūpėtų, visų pirma, kad dujos būtų kuo pigesnės. G. Šroederio deklaruotą "meilę" Rusijai pakeitė Angelos Merkel pragmatiška politika šios valstybės atžvilgiu. Kanclerė, kilusi iš Rytų Vokietijos, leido suprasti, jog santykiai su Rusija bus vienas iš pagrindinių jos pirmumų. Kokio pobūdžio yra/bus šie santykiai? Tiek Šroederis, tiek Merkel nustūmė Lenkiją ir Baltijos šalis į energetinę priklausomybę nuo Rusijos, taigi pasirašė, nors kiek kitokį, tačiau labai panašų į Molotovo-Ribbentropo paktą.

Ir trečiasis slibinas, kurį mūsų valstybės vadovai vadina draugiškiausia šalimi, partnere, advokatu stojant į euroatlantines struktūras – Lenkija. Prieš dešimt metų, 1994-ųjų balandžio 26 dieną, Lietuva ir Lenkija pasirašė draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutartį. Sutarties derinimas truko dvejus metus, jį lydėjo didelis lenkų žiniasklaidos ir visuomenės susidomėjimas.

Nukelta į 6-ą psl.

KANADOS ĮVYKIAI

Susitarimai neįvykdomi

Kanados ministeris pirmininkas S. Harper Jungtinių Tautų organizacijos sesijoje kalbėjo apie klimato atšilimo ir gamtosaugos problemas. Jis pabrėžė, kad Kanadoje stengiamasi derinti gamtosaugą ir modernias technologijas, privataus ir valstybinio verslo bei visos ekonomikos interesus. Jis paminėjo valstybės mokslininkų sukurtus teršalų surinkimo ir jų saugojimo po žeme būdus. Pirmą kartą Jungtinių Tautų organizacija skyrė tiek dėmesio šiai temai. Šis svarstymas bus pratęstas Bali (Indonezija) konferencijoje gruodžio mėnesį. Yra siūlymų pakeisti Kioto sutartį nauja. Šią sutartį 2005 m. pasirašė daugiau kaip pusantro šimto valstybių, išskyrus JAV. Kanadoje ją pasirašė tuomet valdžiusios liberalų partijos vyriausybė. Konservatorių partijai perėmus valdžią, buvo pareikšta, kad Kioto įsipareigojimai neatitinka galimybių ir neįvykdomi. Vyriausybė pasiūlė naujas gaires. Pagal jas Kanados vyriausybė turi sumažinti 2006 m. oro taršą iki 2020 m. bent 20%.

Ontario provincijos rinkimams artėjant, valdančioji liberalų partija ir jos vadovas D. McGuinty puolamas dėl finansinės paramos katalikų mokykloms. Konservatoriai su John Tory priekyje siūlo remti visas ir visų religinių bendruomenių mokyklas, nors dauguma provincijos gyventojų su šiuo siūlymu nesutinka. D. McGuinty pasiryžęs išsaugoti Ontario mokesčių mokėtojų tradiciją ir palikti taip, kaip yra. Jo rinkiminiai pažadai skirti šeimoms, jų socialinėms problemoms palengvinti. Liberalai ketina įsteigti daugiau vaikų darželių, mokesčių lengvatas slaugantiems savo tėvus ar sergančius kitus šeimos narius.

Kanados parlamento rudens sesijos įžanginė kalba (throne speech) jau dabar ryškina skirtingas partijų nuostatas. Kvebeko bloko partijos vadovas G. Duceppe yra pareiškęs, kad nepritars šiai kalbai, jei joje nebus išdėstyti 5 punktai. Ši partija reikalauja tiksliai nurodyti Afganistano misijos pabaigą, laikytis Kioto susitarimo, suteikti daugiau finansinio savarankiškumo provincijoms, remti žemės ūkį, pagelbėti Kvebeko miškams, kuriuos naikina kenkėjai. Kvebeko bloko partijos nariai ketina nebalsuoti už būsimą konservatorių vyriausybės programą ir taip sužlugdyti mažumos vyriausybę. Tačiau liberalai neskuba paremti Kvebeko bloko grasinimų, siūlo pirmiausia išgirsti programą ir tada ją vertinti.

Vėl aštrėjant įtampai tarp Caledonia, ON, statybininkų ir vietinių indėnų, vyriausybė paskyrė derybininku buvusį Toronto miesto merą D. Crombie. Prieš metus prasidėjęs ginčas dėl šioje teritorijoje planuojamo statyti gyvenamojo rajono niekaip nerimsta. Netoli gyvenantys indėnai pareiškė, kad žemė pagal protėvių teisę priklausanti jiems. Tai pripažino ir kolonijinė britų valdžia 1784 m. Valstybinių įstaigų pareigūnai įrodo, kad šią žemę 1850 metais patys indėnai pardavė valstybei. Tačiau indėnai šioje teritorijoje rengia protesto eitynes ir kitokiais protesto būdais stabdo pradėto gyvenamojo rajono statybas. Prieš pora savaičių šioje teritorijoje indėnų paaugliai sumušė statybininką, visiškai nieko bendro neturintį su ginčytina teritorija. Nusikaltėliai išaiškinti, bet ginčas, kam iš tikrųjų priklauso žemė, dar tebesprendžiamas.

Pirmą kartą Kvebeko provincijos istorijoje Kvebeko partijos vadove išrinkta moteris Pauline Marois, laimėjusi provincijos rinkimus ir tapusi provincijos parlamento nare. Šią vietą ji perėmė po paskutinių nesėkmingų rinkimų, kai partija, vadovaujant A. Bosclair, prarado daug savo rėmėjų ir vietų parlamente. Pauline Marois savo tikslą pasiekė po trečiojo bandymo. Buvusi sveikatos, švietimo, finansų ministerė, pralaimėjusi dvejus ankstesnius rinkimus, savo tikslą pasiekė ir žada sugrąžinti partijai jos buvusį populiarumą.

B. Mulroney, buvusio konservatorių ministerio pirmininko, autobiografinė knyga *Atsiminimai 1939-1993* sukėlė daug prieštaringų vertinimų. Aptardamas savo karjeros viršūnę, B. Mulroney nemažai vietos skiria politinių priešų kritikai. Ypač daug vietos skiriama P. Trudeau, kurio politinę karjerą ir pasekmes jis vertina labai neigiamai. Paties buvusio ministerio pirmininko, NAFTA ir GST architekto, palikimas vertinamas nevienareikšmiškai, dažniau neigiamai. Aerobusų byloje jis buvo įtartas tarpininkavimu nešvariame sandėryje. Vėliau buvęs ministeris pirmininkas laimėjo teismo ieškinį prieš vyriausybę, įrodęs, kad jis nebuvo susijęs su neteisėtu sandėriu.

Windsor, artimiausias miestas pasienyje prie JAV, pajuto nekviestų svečių antplūdį. Per pastarąsias savaites miesto imigracinėse tarnybose pabėgėlių prieglobsčio pasiprašė daugiau kaip pora šimtų meksikiečių, atvykusių iš anapus sienos. Nedidelio miesto biudžetui bėglių išlaikymas yra didelė našta, todėl miesto meras kreipėsi į federacinę valdžią, prašydamas spręsti problemą. **SK**

MŪSŲ TĖVYNĖJE

ESMINĖ TECHNOLOGIJA

Pasaulyje jau maždaug 80% verslininkų laiko informacinę technologiją (IT) būtina verslo sąlyga. Tai žymiai skiriasi nuo Lietuvos ir rodo, kad Lietuvos verslininkams reikia sparčiau keisti savo požiūrį į technologijas, jų teikiamas galimybes ir naudojimą, nes tai – vienintelis būdas išlikti konkurencingiems, teigia "IBM Lietuva" vadovas R. Vaitkus. Tyrimas parodė, kad plačiausiai informacinės technologijos Lietuvoje taikomos pramonėje. Beveik 70% pramonės atstovų technologijas įvardijo esmine savo verslo dalimi. Mažiau verslui plėsti IT naudoja statybų (apie 56%), prekybos ir paslaugų (apie 53%) sričių verslininkai. "IBM Lietuva" ir "Vilmorus" tyrimo metu apklausti visų Lietuvos apskričių verslininkai, įmonių ir organizacijų IT specialistai.

BRANGS PASLAUGOS

DELFI praneša, kad nuo spalio 1 d. už Lietuvos pašte priimamas įmokas teks mokėti trečdaliu brangiau nuo 0.85 Lt iki 1.30 Lt. Bendrovė priversta didinti mokesčių priėmimo paslaugą dėl patiriamų nuostolių. Nepaisant kainų didėjimo, pašte mokestis išliks vienas mažiausių, lyginant su kitomis, tokias pat paslaugas teikiančiomis įmonėmis. Šiuo metu Lietuvos paštuose mokestis imamas už įmonės "Teo" paslaugas, už šaltą vandenį, komunalines paslaugas, dujas, judamojo ryšio teikėjų paslaugas ir draudimų įmokas. Mokesčio priėmimo iš gyventojų išlaidas paštui apmoka "Klaipėdos energija" ir kai kurios draudimo įmonės. Žmonėms už šių mokesčių priėmimą mokėti nebereikia. Labiausiai sutaupo žmonės, mokesčius mokantys Lietuvos spaudos kioskuose arba internetu. Ši paslauga dažniausiai nieko nekainuoja. Bankų skyriuose mokesčių priėmimas kainuoja nuo lito iki keturių.

PARODA "BALTMEDICA"

Paroda "Baltmedica " įvyko rugsėjo 26-28 d.d. Vilniuje, "Litexpo" parodų centre, rašo ELTA. Parodoje plačiausiai buvo rodoma odontologija. Per 40% įmonių rodė pažangiausias dantų ir burnos priežiūros technologijas, įrangą, produktus bei metodus, taip pat buvo pristatyta medicinos, farmacijos, optikos ir laboratorijų įranga bei priemonės. Sveikatos apsaugos ministerija renginyje "24 sveiko gyvenimo valandos" pateikė informaciją apie dantų priežiūrą, sveiką mitybą, rūkymo bei antsvorio metimą, maisto papildus, fizinį aktyvumą. Parodoje dalyvavo 80 įmonių iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Čekijos, Vokietijos, Šveicarijos ir Gudijos.

PAVOJINGOS VIETOVĖS

BNS žiniomis, Skandinavijos kapitalo draudimo bendrovė "If draudimas", savo iniciatyva įvertinusi visų Lietuvos apskričių rizikingumą, atrado, kad Lietuvoje pavojingiausia gyventi Klaipėdos, o saugiausia – Panevėžio apskrityje. Po šios pagal saugumą rikiuojasi Alytaus, Marijampolės, Telšių, Šiaulių, Utenos, Vilniaus, Tauragės, Kauno bei Klaipėdos apskritys. Panevėžio apskritis buvo net 52% saugesnė už žemiausią įvertinimą gavusią Klaipėdos apskritį. Pastarojoje šiemet nustatytas didžiausias gaisringumas šalyje, taip pat aukščiausias nelaimingų atsitikimų darbe rodiklis. Tuo tarpu Panevėžio apskritis pasižymėjo mažiausiu gaisringumu. Pernai saugiausia Marijampolės apskritis pirmąją vietą 2007 m. sausio-birželio mėnesiais prarado dėl didelio avarijų skaičiaus keliuose. Utenos apskritis šiemet, kaip ir pernai, labiausiai nukenčia nuo neblaivių vairuotojų sukeltų eismo nelaimių. Tuo tarpu Vilniaus apskrities gyventojai ir toliau kenčia nuo vagysčių, ypač nesaugūs yra namai ir automobiliai. Vilniaus apskritis ir toliau pirmauja pagal plėšimus, nors šiemet dažniausiai nuo chuliganų nukenčiančios apskrities vardas atiteko Tauragei. Šiemet, kaip ir 2006 m., daugiausia bankrotavusių įmonių buvo Telšių, o mažiausiai – Marijampolės apskrityje.

MAŽIAU PASIUTLIGĖS

BNS skelbia, kad Lietuvoje iki 2000 m. atlikus plačios apimties skiepijimą, laukinių gyvūnų pasiutligės atvejų mažėjo, tačiau dėl lėšų stygiaus 2000 m. skiepijimą nutraukus susirgimų pasiutlige skaičius per metus išaugo nuo 364 iki 850 atvejų ir kasmet didėjo. Rekordinis pasiutligės atvejų skaičius (2232) buvo nustatytas 2006 m. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (VMVT), remdamasi sėkminga ES šalių patirtimi šioje srityje, parengė daugiametę pasiutligės likvidavimo programą, kurią patvirtino Europos komisija ir laukinių gyvūnų skiepijimas nuo pavasario yra vykdomas visoje Lietuvoje. Skiepijimas turi būti vykdomas mažiausiai 6 metus pavasarį ir rudenį. Per š.m. sausio-rugpjūčio mėn. nustatyti 366 ligos atvejai, tai 1114 atvejų arba 5 kartus mažiau nei per tą patį 2006 m. laikotarpį. Bendra numatoma pasiutligės likvidavimo 2008-2010 m. programos įgyvendinimo kaina sudarys apie 20 mln. litų. **RSJ**

LIETUVIŲ TELKINIUOSE

Lėšos lietuvybei

2007 metų Amerikos lietuvių fondo pelno skirstymo leidinys

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Š.m. rugpjūčio pabaigoje ALF narius pasiekė gražus, išsamus, rūpestingai paruoštas ALF leidinys, apimąs 2007 m. pelno skirstymą. Jį sudaro (su viršeliais) 16 puslapių: pusė – lietuvių kalba, kita pusė – anglų; iliustruotas faktais iš ALF remiamo jaunimo, švietimo, kultūros ir kt. veiklos.

Pelno skirstymo komitetą, atlikusį šį svarbų ir sunkų darbą, sudaro ALF tarybos nariai – Algirdas Saulis (pirmininkas), Vytautas Kamantas, Almis Kuolas ir Jūratė Budrienė (antrininkė) JAV Lietuvių bendruomenės deleguoti nariai – Rasa Juškienė, Janina Birutė Litvinienė, dr. Dainius Skripkauskas ir Elona Vaišnienė (antrininkė).

Stipendijų pokomitetį sudaro: Tadas Kulbis (pirmininkas), Sigita Baniulytė, Jūratė Budrienė, Vanesa Kaselionis, Juozas Polikaitis ir Andrius Tamulis. Buvo gauti 173 prašymai paramos, siekiantys 2 milijonų dol. sumą ir 118 prašymų stipendijoms. Visų prašymų buvo neįmanoma patenkinti, nes ALF 2007 metais buvo skirta 600,000 dol. paramai ir stipendijoms. Po nuoseklių ir atsakingų svarstymų Pelno skirstymo komitetas patenkino 128 prašymus paramai ir paskyrė 413,314 dol.

Stipendijų pokomitetis įvertinęs prašymus, nusprendė patenkinti 81 prašymą skirdamas 124,338 dol. 2007 m. ALF pelno paskirstymas išdėstytas leidinyje: *Lituanistiniam švietimui:* A. JAV Lietuvių bendruomenės švietimo tarybai – $85,818; B. JAV LB Religinių reikalų tarybai $1,050; C. Kitoms organizacijoms $71,282. Iš viso $158,160. *Kultūriniams projektams:* A. JAV LB Kultūros tarybai $22,-650; B. Kitiems JAV LB kultūriniams planams $8,000; C. Kitų organizacijų kultūriniams reikalams $36,500; D. Lietuviškai žiniasklaidai $41,400. Iš viso $108,550.

Visuomeniniams reikalams: A. JAV LB Krašto valdybai $18,000; B. JAV LB Socialinių reikalų tarybai $15,-000; C. Pasaulio lietuvių bendruomenei $28,749; D. Kitiems visuomeniniams projektams $26,307. Iš viso $88,-056. *Jaunimo reikalams:* paskirta 33-trims įvairiems lietuviško jaunimo junginiams, organizacijoms, klubams ir pan. Š. Amerikoje, Lietuvoje ir kt. kraštuose – $58,548. Stipendijoms – $124,338. Iš viso $182,886.

Leidinyje surašyti ir visi specialūs fondai, veikiantys Amerikos lietuvių fondo apimtyje. Jie sugrupuoti į 2 rūšis: Specialios paskirties stipendijų fondai, iš kurių, pagal steigėjų specifinius nurodymus, buvo paskirta $95,454 ir Paramos specialios paskirties fondai, iš kurių ALF parama paskirta pagal steigėjų nurodymus – $64,344.

Taip pat leidinyje randamos ir studentų, gavusių stipendijas, pavardės, jų universitetai ir studijos. Kaip iš ALF Pelno skirstymo komiteto pirm. A. Saulio įvadinio žodžio ir padėkos nariams matyti, pelno skirstymas vyko sklandžiai. Išdalinta $537,652 stipendijoms ir paramai, bet dar liko rudenį nuspręsti, kam skirti likusius 6,250 dol. stipendijoms ir 55,820 dol. paramai. Algirdas Saulis, baigdamas savo žodį, pabrėžė, kad "lietuvių, gyvenančių už Lietuvos ribų, skaičius nuolat didėja. Dauguma jų yra jauni žmonės, sukūrę ar greitu laiku sukursiantys savo šeimas. Yra milžiniškas poreikis steigti lituanistines mokyklas, jaunimo organizacijas, puoselėti kultūrinę veiklą. Norint patenkinti šiuos poreikius reikalinga svari finansinė parama. ALF galimybės skirti paramą priklauso tik nuo Jūsų, mieli ALF nariai, dosnumo. ALF vardu tardamas Jums nuoširdų ačiū už teikiamą paramą, kviečiu ir ateityje prisidėti prie lietuvių kultūrinės veiklos išlaikymo ne tik JAV, bet ir kituose pasaulio kraštuose, kur gyvena mūsų tautiečiai".

Su šiuo leidiniu buvo atsiųsta ir apklausa (anketa) apie ALF pelno skirstymą, kur prašoma pareikšti atvirą nuomonę, kuri "padės mums tiksliau vykdyti Amerikos lietuvių fondo misiją".

Slibinai

Atkelta iš 5-to psl.

Daugiausia aistrų įžiebė Vilniaus pasiūlymas sutartyje įvertinti Lenkijos agresiją prieš Lietuvą tarpukariu ir dėl jos daugiau nei du dešimtmečius trukusią Vilniaus ir Rytų Lietuvos okupaciją. Varšuva iš pat pradžių atmetė tokią galimybę, ir galop pasiekė pergalę. Taip pat daug emocijų kėlė Lietuvos lenkų reikalai, pvz., lenkų universiteto, lenkų kalbos vartojimo viešajame gyvenime ar asmenvardžių rašymo klausimai.

Lūžis derybose įvyko, kai Lietuvoje į valdžią atėjo kairieji. 1993 metų gruodį premjeras Adolfas Šleževičius į Varšuvą atvežė kompromisinį pasiūlymą – Lietuva, nustūmus į užmarštį iš Lenkijos patirtas didžiules skriaudas, atsisakė sutartyje vertinti istorinius įvykius. Geriausiai anų dienų aplinką atspindi lenkų laikraščių antraštės: *Be atgailos už Želigovskį, Želigovskis nebus naujos sutarties herojumi*, *Varšuvos derybininkų pergalė – sutartis be Želigovskio*. Dabar mūsų valstybės vadovai su Lenkija intensyviai flirtuoja, daro įvairiausias nuolaidas, tenkina lenkų tuščias ambicijas, o tos ambicijos rodo, kad kaimynė Želigovskio kėslų neatsisakė; Vilniaus kašte lenkai lietuvius laiko antrarūšiais, uždarinėja lietuviškas mokyklas, jungtis į Lietuvos respublikos gyvenimą nerodo jokio noro.

Regis Lietuvai pakanka išorės slibinų, tačiau sumanyta turėti ir savąjį, ir dar trigalvį. *Atgimimo* redaktorė Indrė Makaraitytė minimo laikraščio 2007.III.30 numeryje išspausdino straipsnį *Trigalvis slibinas ryja ir savo vaikus*. Kalba eina apie naują atominę elektrinę, energetinį milžiną, į kurį įtraukiama "Maksimos" savininkų įmonė. Straipsnio autorė įspėja, kad valstybinių ir privačių investuotojų darinys gali gulti sunkia našta ant mokesčių mokėtojų pečių. Iš tikrųjų, per 20 bln. kainuojanti naujos atominės elektrinės statyba mokesčių mokėtojams gali tapti nepakeliama našta, o, įvertinus aukštą korupcijos lygį Lietuvoje, kairiosioms partijoms ji gali tapti naudinga pinigų plovykla, įsitvirtinimo ateities valdžioje garantu. Kas priekaištauja europarlamentarui Vytautui Landsbergiui dėl jo dažnų pasisakymų apie gresiančius Lietuvai pavojus, turi pažeistą regėjimą, nenori pavojų matyti, o tikriausiai – nori užliūliuoti visuomenės budrumą.

Šiemet Valstybės šventės Mindaugo karūnavimo dienos proga seime buvo atidaryta dailininko Antano Rimanto Šakalio prakilniosios grafikos – estampų paroda "Lietuva. Mokslas. Istorija". Parodą padėjo organizuoti pirmasis seimo pirmininko pavaduotojas Česlovas Juršėnas. Parodos atidarymo dalyviai labai palankiai pasitiko tokios parodos atidarymą, žavėjosi dailininko kūriniais, dėkojo parodos organizatoriui ir dailininkui.

Domicelės Tarabildienės kūrinių parodai seime pritrūktų vietos, tačiau tą, pradžioje minėtą paveikslą, seimas galėtų surasti, įsigyti ar pasiskolinti ir naujai pastatydintoje seimo salėje nuolat turėti prieš akis, kad išrinktieji žinotų, jog Lietuva ne tik buvo, bet ir tebėra "ant vieškelio, ant didžio, nenuoramų kely", kad jai nuolat gresia pavojai, kad reikia budėti, ją ginti. Prie paveikslo turėtų sustoti, susimąstyti Lietuvos valstybės vadovai, jis su atitinkamais komentarais turėtų būti rodomas užsienio svečiams.

PAREMKITE *Tėviškės žiburius* auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi -
TŽ leidėjai

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON
(prie Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

"Varpo" choro ir Kanados Londone muz. Jono Petrausko (ne giminaitis) orkestro nuotraukos. "On the drums" – vietinis žydų kilmės kanadietis, žymios Londone kailinės moterų aprangos krautuvės savininkas Klyman. Kitus muzikantus gal atpažins. J.P. antras iš dešinės, kelių (ne tuo pačiu metu) chorų, kvartetų, kvintetų sudarytojas, ilgalaikis pamaldų vargonininkas tarp Londono lietuvių (Iš asmeninių albumų) Edmundas Petrauskas

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143
Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

Hamilton, ON

***TŽ* REDAKCIJA** gavo šio turinio laišką: "A.a. Aldona Matulicz buvo daug dirbusi lietuviškoje Hamiltono bendrijoj: ilgametė choristė, pensininkų choro vadovė, buvo įsteigusi oktetą, šeštadieninės mokyklėlės mokytoja. Taip pat Hamiltono pensininkų būrelio pirmininkė". **H. Kairienė**

Wasaga Beach, ON

PENSININKŲ KLUBO žiniaraštis *Vasagos pašvaistė* praneša: kelionė į "Mandarin" ir "Georgian Mall" buvo sėkminga; į "Ramą" važiuoti užsiregistravo 36 asmenys; spalio 9 d. – "Oktoberfest"; spalio 28 d. – kapinių lankymas; norintys vykti autobusu prašomi pranešti Kastyčiui, tel. 429-6921 arba Joanai, tel. 445-6898 iki spalio 21 d. Aleksas Kusinskis po operacijos sveiksta Collingwood ligoninėje. **Inf.**

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI. Sekite savo prenumeratos baigimosi datą, kuri yra pažymėta ant laikraščio lipduko su jūsų adresu. Nelaukite priminimo – laiku ją atnaujinkite. Tuo sutaupysite administracijos laiką ir pašto išlaidas.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA **LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS**

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 55 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd.pal.čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	8.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	6.80%
kasd. pal. taupymo s1sk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	2.50%		
180 dienų indėlius	2.50%		
1 m. term. indėlius	4.00%		
2 m. term. indėlius	4.00%		
3 m. term. indėlius	4.10%		
4 m. term. indėlius	4.20%		
5 m. term. indėlius	4.35%		
RRSP ir RRIF			
(Variable)	1.00%		
1 m. ind.	4.00%		
2 m. ind.	4.00%		
3 m. ind.	4.10%		
4 m. ind.	4.20%		
5 m. ind.	4.35%		

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdienę informaciją apie nuošimčius TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ - INTERAC KORTELĖ
TINKLAPIS: www.talka.ca

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB Mičigano apygardos suvažiavimas įvyko rugpjūčio 28 d. Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos patalpose, Southfield vietovėje, MI. Jame dalyvavo veikiančių Detroito, Grand Rapids ir Lansing apylinkių atstovai. Apygardos LB valdybai pirmininkauja Liūda Rugienienė, labai veikli Bendruomenės bei skaučių veikėja, vadovavusi JAV LB komisijai ryšiams su Lietuvos seimu. Ji pirmininkavo ir šiam suvažiavimui. Padaryti valdybos pirmininkės ir iždo, bei revizijos komisijos pranešimai. Taip pat pranešimus padarė ALB Detroito apylinkės pirm. Algis Rugienius, Lansing apylinkės pirm. Saulius Anužis ir Grand Rapids apylinkės pirm. Sigilė Conway. Aptarti įvairūs apygardos einamieji reikalai. Nutarta, bendradarbiaujant su Mičigano valstijoje esančių lietuviškų parapijų vadovybėmis, kitais metais švęsti Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų sukaktį, o 2009 m., Lietuvai minint jos vardo tūkstantmetį, Mičigano valstijoje surengti minėjimus. Perrinkta tos pačios sudėties valdyba ir revizijos komisija.

Gudija

Laikraštyje *Lietuvių godos,* laiškų skyriuje, skaitytojas teigiamai vertina Lietuvos valdžios pastangas sudaryti galimybę Amerikos lietuviams žiūrėti Lietuvos televiziją. Bet jis kelia klausimą, kodėl Gudijoje esančių Lietuvos etninių žemių lietuviai apie tokį užmojį negali net svajoti? Ar kad Gudijos lietuvių tėvai, seneliai, amžiais gynę ir išsaugoję lietuvybę savo žemėse, blogesni už išeivius? Nejaugi Gervėčių, Pelesos, Breslaujos, Lydos, Astravo ir kitų vietovių žmonės, ne savo valia atskirti nuo Tėvynės, Lietuvai nė kiek nerūpi? Kodėl Gudijoje gyvenantiems lietuviams negali teikti pastovių žinių Lietuvos radijas ar televizija?

Rimdžiūnų lietuvių mokyklos mokytojai vasarą Vilniuje dalyvavo seminare "Socialinių, informacinių, komercinių ir bendrųjų gebėjimų ugdymas šiuolaikinėje mokykloje". Jame taip pat dalyvavo užsienio lituanistinių mokyklų mokytojai. Seminarui vadovavo Danutė Kolisnikova, Lietuvos švietimo ministerijos Pagrindinio ugdymo skyriaus vyresnioji specialistė, ir Rasa Savareikaitė, Pedagogų profesinės raidos suaugusiųjų ugdymo skyriaus vedėja, pateikdamos įdomią programą. Mokytojai ne tik sėmėsi naujų žinių, bet ir aplankė Šalčininkų rajono ir Anykščių A. Baranausko vidurines mokyklas. Ypač juos domino Anykščių vietos, susietos su žymiųjų anykštėnų rašytojais.

Australija

A.a. Simonas Urbanavičius-Urbanas, 89 m. amžiaus, mirė birželio 19 d. "McKeller Centre" senelių namuose, Geelonge. Gedulines Mišias Šv. Petro ir Povilo šventovėje atnašavo kun. Algirdas Šimkus, atvykęs iš Melburno. Velionies karstą puošė gėlių vainikas su trispalvės kaspinu. Po Mišių atsisveikinimo žodį tarė sūnus Arūnas, iškeldamas tėvo meilę ir rūpestį šeimai. Velionis palaidotas "Eastern Cemetery" kapinėse šalia 1993 m. mirusios žmonos Julianos. Laidojimo apeigas atliko kun. A. Šimkus. Sugiedotos lietuviškos giesmės. Velionis gimė 1918 m. ūkininkų šeimoje netoli Šakių. Šeimoje augo trys broliai ir sesuo. Vokiečių okupacijos metu Simonas pateko į vokiečių kariuomenę ir atsidūrė Afrikoje. Po karo pakliuvo į anglų nelaisvę, vėliau buvo pasiųstas į Vokietiją. Čia susitiko Julianą ir ją vedė. Susilaukė dukrelės. 1951 m. Urbanų šeima atvyko į Australiją. Privalomo darbo sutartį atliko Bathurst geležinkelių žinyboje. 1955 m. Urbanų šeima persikėlė į Geelongą ir gavo gerą darbą "International Harvester" įmonėje. Šeimoje dar gimė trys sūnūs – Arūnas, Alvydas ir Vytautas. Šeimos tėvas buvo labai darbštus ir stropiai rūpinosi šeimos gerove. Buvo įsijungęs į lietuvių bendruomeninį gyvenimą. Žmonai mirus, pablogėjo sveikata. Paskutiniuosius penkerius metus praleido senelių namuose. Jo sūnūs aplankė nepriklausomą Lietuvą, o tėvas dėl negalavimų nebegalėjo jos pamatyti.

Britanija

St. Barnabo katedroje Nothinghame įvyko išvežtųjų į Sibirą minėjimas. Kartu prisimintas kun. Steponas Matulis, MIC, lietuvių katalikų centro "Židinys" steigėjas, miręs prieš 4-rius metus. Mišias atnašavo Lietuvos marijonų vyresnysis kun. dr. Vytautas Brilius, MIC. Jis savo pamoksle anglų kalba pabrėžė tikėjimo reikšmę išlaikant Lietuvos nepriklausomybės viltį sunkiais Sibiro kančių metais. Giesmes lotynų kalba giedojo katedros choras. Minėjime dalyvavo Kolumbo riterių Peterborough vadovas, Nothinghamo, Leicesterio ir kitų universitetų lietuviai doktorantai ir dėstytojai, Britanijos lietuvių katalikų bendrijos nariai iš Peterborough ir Nothinghamo. Po Mišių aplankytas "Willford Hill" kapinėse lietuviškas skyrius, kuriame palaidotas kun. dr. Steponas Matulis, MIC. Po to susirinkta į "Židinio" patalpas. Kun. dr. V. Brilius, MIC, kalbėjo apie dvasinius kančios, vienybės ir atlaidumo požiūrius. Dr. Darius Furmonavičius apžvelgė trėmimo įvykius. **JA**

Kas netilpo į lagaminą

SIGINA KATKAUSKAITĖ

Buvusios Kapsuko (dabar Marijampolės) mokyklos-internato 11b klasės abiturientai (1967 m. laida) savosios mokyklos kieme, susitikę po 40-ties metų. Viduryje (antroje eilėje pirmas iš kairės sėdi) auklėtojas S. Žališkevičius; priekyje S. Katkauskaitė, už jos stovi G. Tumosa – dabar gyvenantys Toronte

Prisipažinsiu – iš šios kelionės į Lietuvą parsivežiau daug mažiau pasiilgtų skanumynų, knygų ar kitų suvenyrų. Ir ne vien todėl, kad buvome griežtai įspėti į kelionę lietuviškais lėktuvais imti ne daugiau kaip 20 kg krovinių. Paskaičiavus būtinus kelionės reikmenis, lagamine liko ne tiek daug vietos. Bet tai ne pagrindinė kliūtis. Po ketverių metų vėl grįžus namo, pasidairius tiek, kiek leido trumpos atostogos, net per tą laiką įspūdžių apie gyvenimo permainas, naujoves tikrai daug. Naujos skulptūros jaukiose Vilniaus senamiesčio gatvelėse, tvarkomi skverai ir gėlynai, susitikimų džiaugsmas po 40-ties metų nesimatymo su bendraklasiais, jų gyvenimo istorijos, pokalbiai apie buvimą Europos sandraugoje, apie sėkmes ir nesėkmes – visa tai nesuvyniosi, neįdėsi į jokį ryšulį. Tik atmintyje ir nuotraukose pasiliko išgražintas Vilnius, gausybės vasaros švenčių, festivalių, koncertų reklamos, šviesesni, labiau atsipalaidavę, daugiau pasitikėjimo ir geros energijos atspindintys jauni veidai. Žinoma, dabartinės Lietuvos tikrovė daugiasluoksnė ir sudėtingesnė nei gali pamatyti per savaitę, bet pastebėtos permainos nuteikia viltingai.

Pravažiavus rugpjūčio saulės nublukintus Lietuvos laukus, liko dvejopas įspūdis. Atrodo, kad ten, kur yra šeimininkai, tvarkomasi moderniai. Pašarui skirti šiaudai ar šienas saugomi įvilktuose ritiniuose, kaip Austrijoje ar Vokietijos laukuose, tik kur ne kur tradicinės kupetos ar žaiginiai. Tačiau dar matosi apleistų laukų ir sodybų, nors jau dažnai žvilgsnį patraukia ir modernūs nauji namai, ūkiniai pastatai, tvarkomi netgi nuošalesni kaimo keliukai. Abejingumo ir neapgalvotų permainų patyręs Lietuvos kaimas turėtų atsigauti. Europos sąjungos organizacijos siūlo ilgalaikę paramą kaimo verslams vystyti, užimtumui gerinti, skatindamos visus gerus sumanymus. Tik didžiausias rūpestis, kad verslui skirtos lėšos pasiektų tuos, kam jų reikia.

Ūkininkams, ypač pradedantiems, ir kitiems kaimo verslininkams metodinę ir finansinę paramą teikia Lietuvos "Plėtros ir informacijos centras".Tai geri ženklai, kad pagaliau atsigręžiama į Lietuvos kaimo problemas. Bet jo socialinės problemos taip greitai ir savaime neišnyks. Čia reikalinga vieninga ir nuosekli švietimo, sveikatos apsaugos, kultūros ir religinių institucijų, visos visuomenės pagalba.

Kiek ilgiau teko pabūti Alytuje. Buvęs pramonės ir bendrabučių miestas, tapo tikrai rūpestingai tvarkomu Dzūkijos centru. Baigiamas statyti miesto teatras. Ar taps Alytus naujuoju Panevėžiu, pranašauti dar anksti, bet šiame mieste visada buvo šviesių, kūrybingų žmonių, tad tikėtina, kad teatras šalia kraštotyros muziejaus, dailės ir muzikos mokyklų taps dar vienu kultūros židiniu. Alytus auga į plotį iš visų pusių: buvusiame pakraštyje nutiestos naujos gatvės, statomi įvairios architektūros namai, dailiai tvarkoma aplinka. Teko stabtelėti sodyboje, kurios šeimininkė – vienos mokyklos mokytoja. Nusipirkusi pelkės gabalą už miesto, pusę šio ploto pavertė derlingu klestinčiu daržu ir sodu, išaugo namas ir pavėsinė, ne plastmasinė – pačios rankomis iš medžio šakų padaryta. Teisė ir laisvė tvarkytis žadina kūrybiškumą. Sutvarkyta dešimtmečiais apleista Margio gatvė: medžių alėja, gėlynai neatpažįstamai pakeitė šį miesto kampelį. Šiukšlių išvežimo dieną tvarkingos šiukšliadėžės išsirikiavusios prie namų, atliekas surenka moderni surinkimo mašina. Sanitarija ir švara jau tampa kasdieniniu reikalavimu, jai skiriama lėšų ir dėmesio, išgyvendinant buitinį aplaidumą.

Alytus turtingesnis nei kiti miestai savo gamta: vaizdingas Nemuno vingis, gražūs pušynai. Visa tai tvarkoma: valoma Dailydė – natūralus vandens telkinys miesto parke, tik ką pastatyta graži prieplauka prie Nemuno. Norėtųsi palinkėti, kad naujos statybos neužimtų Nemuno pakrančių, kad jos liktų miesto ir visuomenės nuosavybe, atvira, prieinama erdve visiems.

Miestas turi savų problemų. Buvęs medvilnės kombinatas eilinį kartą paskelbė bankrotą, apie pusantro tūkst. darbuotojų dar kartą lieka prie nežinios slenksčio. Likus vos mėnesiui iki naujų mokslo metų spauda ir radijas kalbėjo apie 10 uždaromų mokyklų. Tai vaikų mažėjimo metas, mokytojai staiga lieka be darbo… Ginčas dar tebesvarstomas teismuose, nes problemą pradėta spręsti ne visai taip, kaip reikėjo... Bet joks teismas negalės priimti nuosprendžio ateičiai: Lietuvos šeimos augina mažiau vaikų, dalis jaunų šeimų iškeliauja ieškoti geresnio gyvenimo svetur, mokinių skaičius mažėja ir kitose mokyklose. Šiais metais į klases atėjo 2 tūkst. mažiau pirmaklasių nei praėjusiais metais. Gal tos vyriausybės lėšos, skirtos susigrąžinti jau išvažiavusiems, duotų geresnį rezultatą, jas skyrus pasiliekančioms jaunoms šeimoms ir auginančioms vaikus?

Susitikimuose su draugais, artimaisiais politikos aptarimams laiko pritrūko. Tik laikraščiai gvildeno partijų rietenas, buvusių politinių veikėjų R. Pakso ir Uspaskicho politinę ateitį, prezidento, dabartinio ir būsimo, problemas. Pokalbiuose vieni džiaugėsi EU, kiti peikė, trečiųjų, ypač "pavargusių" ir gulinčių tiesiog pakelėje, atrodo, nedomino ar tiesiog nepasiekė jokios permainos. Kiti mojo ranka: valdžia – sau, mes – sau… Bet valdžia niekur nėra mylima, ji dažniausiai kritikuojama visur. Taip pat ir Europos sąjunga, jos siekiai, tikslai ir ekonominė politika turi savo privalumų ir trūkumų. Lietuvai, manau, daugiau privalumų: labiau išsivysčiusių valstybių kontrolė, konkurencija ir pavyzdys priverčia pasitempti ir mūsiškius, spartina permainas. Tik, žinoma, savo biurokratinių klaidų, ypač savanaudiškumo, nenoro saugoti ir ginti savo paveldą nereikia teisinti EU tvarka ir draudimais. Naujai suprastas laisvės ir savo teisių pojūtis Lietuvą pavertė labiausiai besiskundžiančia tauta Europoje (tai patvirtina interviu "Bernardinų" svetainėje europarlamentarė L. Andrikienė) – skundžiamasi dėl visko. Tautinis charakteris? Mūsų teisingumo sistemos neteisingumas ir nelankstumas, dar neišgyvendintas "dovanėlių" įprotis? Netgi valstybės ar teisėsaugos įstaigose už ranka rankon duodamą "priedą" metų metais neišsprendžiamas buitinis ar kitoks reikalas staiga pajuda iš vietos. Atrodo, kad V. Kudirka galėtų parašyti dabartinius *Lietuvos tilto atsiminimus*, tik jo veikėjai būtų jau su lietuviškomis pavardėmis ir vardais…

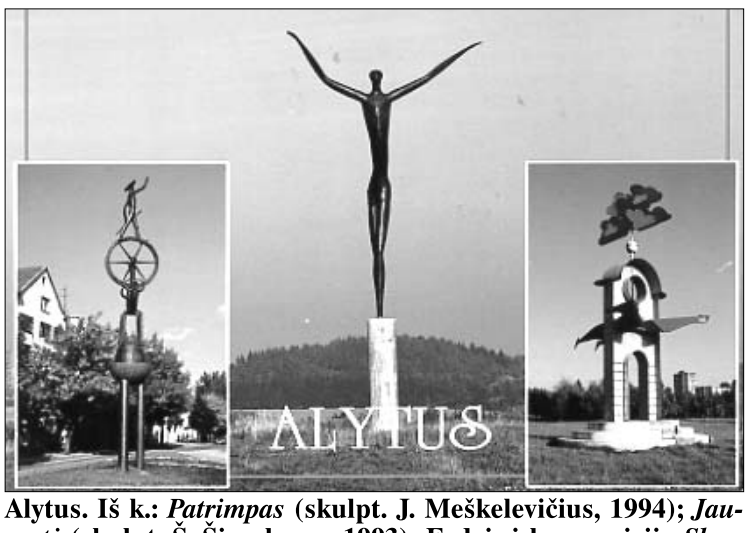

Alytus. Iš k.: *Patrimpas* (skulpt. J. Meškelevičius, 1994); *Jaunystė* (skulpt. Š. Šimulynas, 1993); Erdvinė kompozicija *Skrydis* Jaunimo parke (1985) Ntr. A. Armono

Viešajame gyvenime, miesto gatvėse pasikeitusi bendra nuotaika. Žmonės tarsi ramesni, ne tokie pavargę ir pikti. Daug mandagesnis elgesys parduotuvėje ar kitose vietose, kur į užėjusį nebežiūri kaip į nereikalingą, laiką trukdantį asmenį. Man pasirodė, kad jau išnykusi pirmojo nepriklausomybės dešimtmečio prabangių parduotuvių darbuotojų arogancija, o kartais ir storžieviškumas. Galbūt jau suvokta, kad svarbus ir reikšmingas kiekvienas klientas ir jo poreikiai, nežiūrint aprangos stiliaus ar kalbos. Verslo dėsniai negailestingi – jie moko etikos, sąžiningumo, pagarbos klientui ir partneriui, dėmesio aplinkai ir visuomenei. Žinoma, visada buvo ir bus lengvadienio pinigo ieškotojų, visame pasaulyje šalia rimto ir atsakingo verslo yra ir apsimetėlių. Bet jų egzistavimo erdvę mažina teisingas ir doras amatininkų, prekybininkų, paslaugų srities darbuotojų požiūris ir pirkėjų galimybė pasirinkti. Žvilgsniu prabėgus pro Vilniaus gatvių reklamas, negali nepastebėti: jos daug dailesnės, mažiau rėksmingos, mažiau svetimžodžių ir kalbos klaidų.

Kelionė į Lietuvą sutapo su asmenine proga – vidurinės mokyklos baigimo 40-mečiu. Mano karta, gimusi pirmuoju pokario dešimtmečiu, deja, negali būti lyginama su "baby boomers" – JAV ir Kanados bendraamžiais. Kol pokarinės ekonomikos atgimimas, laisvė ir demokratija šiose valstybėse jiems padėjo susikurti karjerą, materialinę gerovę, išauginti vaikus ir džiaugtis užtikrinta senatve, Lietuvoje jų bendraamžiams teko kitoks gyvenimas. Ne vieno mano bendramečio gimimo liudijime įrašyta "gimęs Vorkutske, Uchtoje ar Norilske". Ne į Sibiro kurortus tėvai buvo išvažiavę gimdyti savo vaikų – tai žinome visi. Net ir grįžus į Lietuvą, stojant į aukštąsias mokyklas, ieškant darbo ar renkantis mokslininko kelią, buvo pasmerkti aiškintis dėl savo gimimo vietos. Mūsų pasaulio pažinimą buvo bandoma formuoti pagal sovietinės ideologijos rėmus. Bet atmintis išsaugojo tėvų pažeminimą kolektyvizacijos metais, prarandant taip sunkiai užgyventą turtą ar namus, prievartinį "balsavimą" ir žeminančias sovietinių švenčių demonstracijas, pažadus "pavyti ir pralenkti Ameriką", garsiąją komunizmo kūrimo programą, ateistinio auklėjimo valandėles, sprangių kukurūzinių bandelių, vadinamų "chruščiovkių" skonį. Mūsų kartai buvo skirta išgyventi Maskvos "Gensekų " (sovietų sąjungos kompartijos vyr. sekretorių) keitimąsi, o su juo ir politikos pokyčius – vis nežmoniškesnius ir brutalesnius, vis stiprėjančią sieną tarp laisvojo pasaulio ir mūsų, budriai saugomų KGB. Su politikos nužmogėjimu brendo atviras ir slaptas pasipriešinimas Sistemai – dainomis, menu ir kūryba, lietuviškų paminklų globa. Netgi sporto varžybos galėjo tapti tautos orumo švente.

Sakytumei, buvome per jauni suprasti tokio dvejopo gyvenimo pamokas – viena tiesa mokykloje, oficialiame gyvenime, kita – patyliukais sakoma namuose. Bet savisauga ir nuojauta padėjo atsirinkti, ko labiau reikia klausyti, kada kalbėti, o kada patylėti. Pasitikėjome tėvų ir pačių sąžiningiausių mokytojų sakomomis tiesomis – jie jau žinojo, kad valdžios ir sistemos gali keistis, bet žmogiškosios vertybės – padorumas, pagarba žmogui ir darbui, kalba, kultūra, tikėjimas, tradicijos turi išlikti. Ir priešingai negu buvome mokomi, niekas nesvajojome tapti pavlikais morozovais ar melnikaitėmis. Mane lig šiol stebina daugelio mane mokiusių mokytojų drąsa ir sugebėjimas netgi tomis sąlygomis perduoti savo kultūros ir istorijos vertę ir būtinybę ją saugoti.

Nukelta į 9-tą psl.

Viešnia iš Australijos Žagarėje

KUN. KAZIMIERAS AMBRASAS, SJ

Ne taip seniai nedidelį Žiemgalos bažnytkaimį, per kurį teka rami Šiaurės Lietuvos Švėtės upelė, srovenanti prie pat Latvijos pasienio, aplankė iš Anglijos atvažiavęs choras, atlikęs ne vieną muzikinį kūrinį, ir Kristinos Vasiliauskaitės sukurtą nereliginio pobūdžio kompoziciją pagal poetės Lacrimos žodžius. Ši kompozicija skirta Dievo Tarnaitei Barborai Žagarietei. Prieš kelis šimtmečius (XVII š.) gimusios žagarietės nepamiršo ir iš kito, pačio mažiausio žemės rutulio, žemyno atvažiavusi muzikė. Šiemet rugsėjo pradžioje Žagarė sulaukė iš Australijos kitos kompozitorės – Danutės Jokubauskaitės-Levickienės. Ji, per II Pasaulinio karo sumaištį gimusi Vokietijoje, Hanau pabėgėlių stovykloje, pustrečių metų būdama laivu išgabenta į atokų kengūrų ir koalų žemyną. Nors ji augo tarp australų vaikų, bet iki šiolei nepamiršo ir lig šių dienų išlaikė gyvą lietuvių kalbą. Danutė, baigusi pradinę, paskui aukštąją mokyklą, tapo matematikos ir prancūzų kalbos mokytoja. Gabi vienturtė lietuvaitė nesitenkino vien savo dviguba specialybe. Mokėdama kelias kalbas – lietuvių, prancūzų, anglų-australų, ji domėjosi ir kitomis gyvenimo sritimis: ekonomika, šokiu, pradėjo diriguoti chorams, netgi pati ėmė komponuoti muzikos kūrinius, dainas ir giesmes Australijoje rengiamoms lietuvių vaikų, jaunimo ir kitoms šventėms, festivaliams ir kitokiems renginiams.

Atvažiavusi į Lietuvą, Danutė nenustygo vietoje. Ji su grupe vokiečių, Kauno jėzuitų gimnazijos direktoriumi Gintaru Vitkumi, SJ, kuris vyko sveikinti Kaune baigusio kunigų seminariją kun. Juozo Verto, o dabar jau dešimtmetį Novosibirske dirbančio vyskupo ganytojiško dešimtmečio proga nuvažiavo į Novosibirską, aplankė Kemerovą ir kitas šio Rusijos tolimojo krašto vietas, šventoves, vienuolynus ir kunigus, domėjosi savita sibirietiška architektūra, tenykščių miestų ir kaimų gyvenimu, žmonių papročiais, tradicijomis, jų maldomis, darbais ir daugelio skaudžiu likimu, lankė lietuviškas parapijas, vienuolynus, bet ir nepamiršo kūrybos.

Kun. K. Ambrasas, SJ, (antras iš dešinės) su tautiečiais Žagarėje

Išgirdusi, kad jau kelinti metai Lietuvos Bažnyčia domisi šiame krašte gimusia ir augusia, dvidešimties metų žuvusia nuo agresyvaus tėvo smurto Žagariete, dabar jau tapusia Dievo Tarnaite Barbora, apie kurią renkama medžiaga, kad galėtų būti paskelbta palaimintąja, viešnia iš Australijos, nulikdama vieną kitą akimirką nuo daugybės savo viešnagių, susitikimų ir susibūrimų, per kelias dienas ėmėsi kurti muziką.

Ir po kelių dienų Lietuvoje gimė naujas australietės lietuvaitės kūrinys: *Žiemgalos negęstanti žvaigždė.*

Tikėkimės, kad Žagarės mokytoja Irena Stripinienė žengs dar vieną gražų žingsnį. Ji, neseniai subūrusi vietinės gimnazijos moksleivių būrelį ir pamokiusi jį atlikti senobinių, vadinamų kantičkinių giesmių apie Dievo Tarnaitę Barborą Žagarietę, mokslinės ekspedicijos pabaigoje, rugpjūčio mėn., bažnytkaimio kultūros salėje per pabaigtuves ne tik visuomenę supažindino su naujuoju diskeliu, bet ir apsitaisę naujais, ką tik iš siuvėjos rankų ištrūkusiais drabužiais jaunieji giesmininkai kartu su žvaliu ir balsingu vietos klebonu kun.Rimantu Žaromskiu savitai, originaliai pagiedojo šias giesmes, apie kurias taip išraiškingai, su moksliniais intarpais, istoriniais sugretinimais, vaizdžiais palyginimais papasakojo 2007 m. organizuotos ir sėkmingai šešias dienas Latvijoje ir Lietuvoje dirbusios mokslinės ekspedicijos, rinkusios medžiagą apie Barboros Žagarietės užtarimu nutikusius antgamtinius reiškinius, vadovas prof. hab. dr. Alfonsas Motuzas. Žagariečiai, o ir visa Lietuva lauks, kad šitoji mokytoja su savo liaudiškų giesmių jaunaisiais giesmininkais netrukus atliktų ir naująją giesmę *Negęstančią Žiemgalos žvaigždę*.

Kas netilpo...

Atkelta iš 8-to psl.

Prisimenu, savo pirmąją pažintį su išeivijos poetais. Brežnevinio valdymo metais man, šešiolikmetei, klasės auklėtojas S. Žališkevičius, vokiečių kalbos specialistas, vertėjas, literatūros mėgėjas, jau žinodamas, kad domiuosi literatūra, patyliukais klasėje prie lango, atokiau nuo klegančio bendraklasių būrio padeklamavo keturias eilutes: *Baltas baltas kaip vyšnios viršūnė, / žydro veido, kaip žydras dangus / kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė / per pasaulį keliauja žmogus...* Užbūrė eilėraščio ritmika, jo metaforos, tokios skirtingos nei tuometiniai vadovėliniai eilėraščiai. Tąkart iš auklėtojo išgirstas H. Nagio, B. Brazdžionio, J. Aisčio, K. Bradūno pavardes įsiminiau visam gyvenimui. Tas neilgas pokalbis apie atplėštą tautos kultūros dalį paskatino domėtis išeivijos kūryba ir vėliau, studijų metais. Su auklėtoju be baimės buvo galima aptarinėti A. Solženicyno, B. Pasternako ar kitų vadinamųjų disidentų kūrybą, kurią cenzūra taip stengėsi paslėpti nuo skaitytojų, juo labiau nuo moksleivių. Tokių pamokų, nesutilpusių į sovietinio švietimo rėmus, buvo ir daugiau.

Jas daugiausia ir prisiminėme, susirinkę po 40-ties metų savosios mokyklos kieme (buvusioje marijonų gimnazijoje Marijampolėje).

Pokalbius tęsėme vaizdingoje Gazdų malūno poilsiavietėje, netoli Sangrūdos. Be galo smagu buvo matyti mūsų būryje auklėtoją, oriai nešantį savo metų naštą ir tokį pat jauną dvasia. Juk juos, švietimo darbuotojus, labiausiai persekiojo – baudė, gąsdino ir bandė perkeisti, kad šie ugdytų tinkamus "komunizmo kūrėjus". Kai kada pavyko, bet dažniausiai – ne. Ir dabar auklėtojas mums, jau tapusiems tėvais ir seneliais, dar tebedeklamavo atmintinai eiles apie skaudančias tautos žaizdas, gyvai aptarinėjo *Tėviškės žiburių* ir kitų leidinių straipsnius, poezijos vertimus į vokiečių kalbą, domėjosi mūsų, "užsieniečių", lietuvybės išsaugojimu. Su karčiu humoru prisiminė savo pedagoginę patirtį, prašė padainuoti lietuviškų, anuometinių dainų. Pasistengėme išpildyti auklėtojo prašymą. Virš Sangrūdos kalvų nuskambėjo mūsų, Marijampolės mokyklos- internato 1967 m. laidos abiturientų klasės himnas. Daina, kurios autoriaus, deja, neprisimenu ir kuri anuomet buvo išguita iš viešų radijo ir koncertinių programų kaip "nepatriotinė". Joje nebuvo jokios politikos, tik jautrūs lyriški žodžiai apie daug iškentėjusios Lietuvos žemės grožį, joje paliktus sukilėlių, knygnešių pėdsakus, mėlynžiedes gėles ant brolių kapų. Daina pasirodė stipresnė už baimę ir melu, draudimais grįstą ideologiją.

Susitikimui baigiantis, išklausęs mūsų kalbas apie tai, kaip gyvenome tuos 40 metų, auklėtojas S. Žališkevičius, apibendrindamas ką tik išgirstus įspūdžius, paskelbė savo išvadą: "Gal aš ir nebuvau geras auklėtojas, bet džiaugiuosi, kad bent nesugadinau jūsų..." Auklėtojo nuomonė buvo mums maloni. Nesvarbu, kuo mes tapome – mokytojais, inžinieriais, ekonomikos ar upeivystės specialistais, statybininkais ar medicinos seserimis, gydytojais, maisto pramonės darbuotojais, verslininkais. Nesvarbu, kur gyvename – Lietuvoje ar užjūryje, – esame Lietuvos vaikai, išauklėti Lietuvos Mokytojų. Tokiais ir likome.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kauno dramos teatras savo 88-ąjį sezoną pradeda keturiose scenose. Jaunai publikai bus skirta pusė sezono. Rugsėjo 7 d. buvo parodyta praėjusio sezono premjera – Michal Walczako *Kelionė į kambario vidų* (rež. Agnius Jankevičius). Spalio 12-14 d.d. rengiamas jaunimo festivalis *Teatro fantomas*, kurio metu bus atlikta premjera *Medėjos vaikai* (rež. Antanas Gluskinas) pagal to paties pavadinimo Susanne Osten ir Per Lysanderio pjesę. Šiame spektaklyje vaidins Lietuvos muzikos ir teatro akademijos III kurso studentai. Festivalyje bus parodyti ir *Žvaigždžių kruša, Švyturys* (rež. Gintaras Varnas). Festivalio svečiai — teatro laboratorija *Atviras ratas* su satyrine poema Kazio Binkio kūrybos motyvais *Sparnuotasis Matas* (rež. Aidas Giniotis).

Mažiausiems žiūrovams bus rengiami spektakliai *Atsargiai – baubai!!!* (rež. Agnė Dilytė) ir šiemet atnaujintas *Meškos trobelė* (rež. Danutė Juronytė). Lapkritį režisierius G. Varnas ketina parodyti *Ruzvelto aikštę* pagal Dea Loher pjesę. Spektaklio scenografiją kuria Gintaras Makarevičius, kostiumus – Juozas Statkevičius, vaidins Viktorija Kuodytė, Dainius Svobonas, Daiva Stubraitė, Gytis Ivanauskas. Arvydo Lebeliūno režisuojamas spektaklis *Juodas Paukštis* pagal Adam Rappo pjesę nukels žiūrovus į Niujorką, o vasarį vyks Raimundo Banionio spektaklis *Smulkūs vedybiniai nusikaltimai* pagal Erick Schmidto pjesę. Pavasarį bus surengta *Lietuvių šiuolaikinės dramos panorama.* Sezoną užbaigs latvių režisierės Maros Kimelės ir scenografo Andrio Freibergo pastatyta Anton Čechovo *Dėdė Vania*. Užsienio gastrolėms lapkritį Paryžiaus "Les Gemeux" teatre ruošiamas *Nusikaltimas ir bausmė* (rež. G. Varnas).

Dailininko Česlovo Janušo (1907-1993) gimimo šimtmetis buvo paminėtas Lietuvos spaudoje (7md, nr. 767, 2007.IX.7). Labiausiai žinomas kaip peizažinio žanro kūrėjas, marinistas, mokėsi Telšiuose, Kražiuose, Palangoje, 1926 m. baigė Klaipėdos lietuvių gimnaziją. Nuo 1926 iki 1932 m. mokėsi Kauno meno mokykloje, kuriai vadovavo akvarelės meistras Kajetonas Šklėrius. Po studijų buvo paskirtas piešimo mokytoju Šiaulių gimnazijoje, 1933-1937 m. mokytojavo Kauno VI gimnazijoje, vėliau dėstė Kauno dailiųjų amatų mokykloje, 1940-1941 m. buvo jos direktorius. Nuo 1931 m. dalyvavo dailės parodose.

Teatro dailės studijas baigęs pas Mstislavą Dobužinskį, kūrė teatro dekoracijas Kauno valstybės teatre per dešimtį metų. Pasitraukęs karo metu į Vokietiją, Wuerzburge, vėliau Schwaebisch Gmuende įsteigė dailės studijas ir medžio dirbtuvę. Dalyvavo įvairiose parodose Vokietijoje, kūrė dekoracijas Lietuvių tautinio ansamblio (vad. Gasparas Velička), Vaikų teatro (vad. dailininko žmona), "Dainavos" ansamblio, Wuerzburgo dramos mėgėjų pastatymams. 1949 m. su šeima atvyko į JAV, apsigyveno Niujorke. Aktyviai dalyvavo lietuvių dailininkų veikloje, dalyvavo lietuvių ir amerikiečių dailininkų parodose, rengė meno parodas Niujorko lietuvių "Kultūros židinyje". Daugelis dailininko darbų saugomi privačiuose rinkiniuose bei įvairiuose muziejuose, meno galerijose, vienas iš jų, nupirktas prezidento Jimmy Carter, kabėjo ir Baltuosiuose Rūmuose.

Lietuvos moksleiviai, rugpjūčio 1 d. grįždami iš 48-os tarptautinės moksleivių matematikos olimpiados Vietnamo Hanoi mieste, parsivežė vieną aukso ir du bronzos medalius. Aukso medalį laimėjo Kęstutis Česnavičius, Kauno technologijos universiteto gimnazijos mokinys. Bronzos medalius gavo du Vilniaus licėjaus moksleiviai, Aistis Atminas ir Vytautas Grūstys. Dar vienas licėjaus moksleivis, Gytis Žilinskas, apdovanotas pagyrimo raštu. Tarptautinėse matematikos olimpiadose Lietuvos moksleiviai dalyvauja jau nuo 1992 m. ir gavo keletą sidabro bei bronzos medalių ir pagyrimo raštų.

Puikius rezultatus Lietuvos mokiniai parodė ir kitose tarptautinėse olimpiadose, vykusiose šią vasarą. Tarptautinėje 18-je mokinių biologijos olimpiadoje, vykusioje Kanadoje, dalyvavę joje pirmą kartą, laimėjo tris bronzos medalius. Jaunieji fizikai iš Irane vykusios tarptautinės mokinių fizikos olimpiados parsivežė bronzos medalį ir pagyrimo raštus, o Maskvoje vykusioje tarptautinėje mokinių chemijos olimpiadoje Lietuvos mokinių grupė buvo apdovanota dviem aukso ir vienu sidabro medaliu.

Dešimtasis Chaim Soutine tarptautinis tapybos pleneras *Sutino dienos 2007* nuo rugpjūčio 1 iki 10 dienos vyko kūrybinėse stovyklose Minčioje (Utenos raj.) ir Vilniuje. Į jį buvo pakviesti dešimt tapytojų: 7 lietuviai, du lenkai, gudas ir armėnas. Projektas *Sutino dienos* pradėtas rengti 1998 m. pagerbiant litvakų tapytoją ekspresionistą Chaim Soutine (1893-1943). Gimęs Gudijoje, Vilniuje studijavo tapybą, 1913 m. emigravęs į Paryžių, netrukus išgarsėjo kaip vienas savičiausių ekspresionistinės tapybos kūrėjų. 1943 m., slapstydamasis nuo gestapo, susirgo ir mirė Paryžiuje. Palaidotas Montparnasse kapinėse. Po plenero buvo paroda ir išleistas darbų katalogas. **GK**

Prisikėlimo
Kredito Kooperatyvas
3 Resurrection Rd. Toronto, Ontario M9A 5G1
Tel.: 416-532-3400 Fax: 416-532-4816
Anapilyje: Tel.: 905-566-0006 Fax: 905-566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 12 v.d. iki 7 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 75 milijonus dolerių

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	2.50%	Asmenines paskolas nuo	7.25%
180-364 d. term. ind.	2.75%		
1 metų term. indėlius	3.35%		
2 metų term. indėlius	3.50%	Sutarties paskolas nuo	7.25%
3 metų term. indėlius	3.55%		
4 metų term. indėlius	3.60%		
5 metų term. indėlius	3.70%		
1 metų "cashable" GIC	3.50%		
1 metų GIC-met. palūk.	4.10%		
2 metų GIC-met. palūk.	4.10%		
3 metų GIC-met. palūk.	4.20%		
4 metų GIC-met. palūk.	4.30%		
5 metų GIC-met. palūk.	4.35%		
RRSP, RRIF "Variable"	2.50%		
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	4.50%		
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	4.60%		
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	4.65%		
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.75%		
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.85%		
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%		
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%		
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%		
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	4.50%		

Nekiln. turto paskolos:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 5.80%
2 metų 5.95%
3 metų 6.15%
4 metų 6.25%
5 metų 6.40%

Su keičiamu nuošimčiu
1, 2, 3 metų 6.25%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

KELIAUJANT Į EUROPĄ NEUŽMIRŠKITE ĮSIGYTI
AMEX EURO ČEKIŲ
NAUDOKITĖS *"INTERAC-PLUS"* KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS
praneša, kad nuo spalio 2 d.
SKYRIUS ANAPILYJE
bus atidarytas pastoviomis darbo valandomis:

Antradieniais	9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais	12 v.d. – 7 v.v.
Penktadieniais	11 v.r. – 6 v.v.
Sekmadieniais	9 v.r. – 12.30 v.p.p.

ORTODONTĖ
Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)
Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(*prie naujos 'PARAMOS'*)
Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885
Kviečiame mažus ir didelius!

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
Dr. N. Mikelėnaitė-Archer
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Sąskrydis "Su Lietuva širdy"

ANTANINA URMANAVIČIENĖ

Jau septynioliktą kartą, tęsiant tradiciją, į sąskrydį "Su Lietuva širdy" prie Maironio numylėtos Dubysos krantų, pirmąjį rugpjūčio šeštadienį, iš visos Lietuvos suvažiavo partizanai, ryšininkai, politkaliniai, tremtiniai, jų artimieji, giminaičiai, bendraminčiai. Alytaus miesto politkalinių ir tremtinių bendrijos vadovas Rapolas Baliulevičius pasirūpino, kad gausus būrys alytiškių atvyktų į šventę. Tremtinė O. Dembinskienė važiavo su dviem mažais vaikaičiais Redu ir Laura. Sąskrydžio dalyviai iš miestelio su vėliavomis nuvilnijo į gamtos grožybe apdovanotą slėnį prie skubančios ir klegančios Dubysos.

Renginys prasidėjo šv. Mišiomis, kurias po atviru dangum aukojo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Gausiai susirinkusiems jis pasakė gražų pamokslą. Priminė, kad Lietuvos nelaimė prasidėjo nuo dviejų nusikaltėlių sąmokslo, kurio pasekmės tragiškos. Neužmirš Lietuva Rainių, Pravieniškių, tūkstančių žmonių trėmimų į Sibiro tolius. Prasidėjo okupacijai pasipriešinimo sąjūdis. Jauni kaimo vaikinai, mokėję tik gimtą žemelę arti, rankose ginklo nelaikę, išėjo į miškus Tėvynės laisvės ginti. Tapę partizanais žinojo, kad į namus negrįš, o išniekinti kūnai ant pilkos grindinio krūtinės gulės. Tūkstančiai knygų, neaprašys tos didžiulės kančios, sutiktos kalėjimuose, gulaguose, tremty, miškuose. Būdami toli nuo Tėvynės, šaldami, badaudami galvojo apie Tėvynę. Ir tai teikė stiprybę bei viltį.

Šiandieną esame laisvi. Tačiau nusivylimo daug, o teisingumo mažai. Užvaldęs godumas. Nevisad pagalvojama apie vaikus, kurie turėtų augti Lietuvoje. Artėja rinkimai. Privalome žinoti ką išrinktasis gins. Šv. Mišioms pasibaigus atbėgę jaunieji atneša laisvės ugnį, amžinos laisvės idėjos ateinančioms kartoms simbolį.

Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio prezidiumo pirmininkas Jonas Čeponis pakvietė visus tyloje pagerbti žuvusius už Tėvynės laisvę, tremty mirusius. Renginio vadovas aktorius Petras Venclovas perskaitė LR prezidento Valdo Adamkaus atsiųstą sveikinimą. Jame sakoma, kad būtina išsaugoti savo istorinę atmintį. Reikia savo gyvenimu apgintos laisvės patirtį perduoti jaunimui. Sąskrydin atvykusiems sveikinimo raštą atsiuntė ir LR seimo pirmininkas V. Muntianas.

Metiniame renginyje "Su Lietuva širdy" gražiai skambėjo dainos **Ntr. H. Leitano**

Tribūnon žengiantį LR Atkuriamojo seimo pirmininką Vytautą Landsbergį minia sutiko ilgais plojimais. Jis kalbėjo, kad susirinko geri žmonės. Meilė nėra programa. Jai nereikia žodžių. Kas myli, tas tyli. Jauni žmonės ir čia, ir ten – po Sibirą vaikščiodami su praeitim susitinka.

Lietuvoje yra kelios visuomenės. Viena nelabai gausi. Bet ji betkuriomis sąlygomis liudys tiesą. Antroji kitokia. Jai – gerovė be dorovės. Rūpinimasis turto kaupimu – pagrindinis tikslas. Dėl gerovės jie plėšysis, sukčiaus, kitiems per galvas lips. Trečioji – tuštybės visuomenė. Nori daugiau turėti sau paklusnių. Jaučiamas žmonėse nevieningumas. Jis – iš praeities, iš rytų pusės. Yra nusivylusių savo valstybe. Sutiksi porinantį, kad "prie ruso buvo geriau" ir pamiršusį, jog valdant svetimiems reikėjo tenkintis vergo dalia.

Seimo narys Povilas Jakučionis kalbėjo, kad renginiais, konferencijomis įamžinamos Lietuvai skaudžiausios sukaktys. Jis apgailestavo, kad iki šiol nėra Vilniuje paminklo žuvusiems už laisvę. Tuo tarpu iki šiol puikuojasi mieste sovietiniai "balvonai". Šis "paveldas" primena Trojos arklį. Laikas juos į Grūtą... Ilgai tęsėsi rezervistų byla. Jų aukomis tapo Algirdo Petrusevičiaus įkalinimas ir Pociūno nužudymas. Kalbėtojas palietė Lietuvos kariuomenės klausimą. Numatoma reforma – Lietuvai nenaudinga. Priekaištavo valdžiai dėl nepakankamos paramos tremtiniams. Jis ragino vyriausybę derėtis su Rusija dėl atlyginimo už vergiškus darbus tremty. Taip pat būtina užmegzti ryšius su Kazachijos valdžios vadovais.

Metiniame renginyje "Su Lietuva širdy" iš visų šalies rajonų suvažiavę politkaliniai, tremtiniai, partizanai, jų giminės, bičiuliai bei svečiai Ariogaloje **Ntr. A. Urmanavičienės**

Lietuvos TS pirmininkas Andrius Kubilius, viešėdamas Vokietijoje, pasveikino susirinkusius į sąskrydį. Tribūnoje pasigirdo gūdūs garsai, menantys anų laikų belangių vagonų, riedančių į rytus, dundėjimus. "Į pusnynus, į sniegynus, kad negrįžtumėt, kad žūtumėt, kad tėvų žemės daugiau kojos nepaliestų..." Seimo narė Vaidevutė Margevičienė, pasirėdžiusi tautiniais drabužiais, reikalavo atverti geležines archyvo duris ir pasakyti pasauliui tiesą. Esame atsakingi už istoriją be klaidų.

Vygaudas Ušackas (ambasadorius) su dviem grupėm studentų sveikino istorinio renginio dalyvius iš ekspedicijos tolimame Sibire. LPT sąjungos pirmininkas A. Lukša ir P. Musteikis supažindino su 17-ojo sąskrydžio rezoliucija, kuri buvo priimta. Vienas iš daugelio rezoliucijos klausimų – Lietuvos himno transliavimas rytais.

BPL Import/Export
SIUNTINIAI į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

ATSIŲSTA PAMINĖTI

GENOCIDAS IR REZISTENCIJA, 2007 1(21), Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras. Vilnius.

Juozas Starkauskas, REPRESINIŲ STRUKTŪRŲ IR KOMUNISTŲ PARTIJOS BENDRADARBIAVIMAS ĮTVIRTINANT OKUPACINĮ REŽIMĄ LIETUVOJE 1944-1953 M. Redaktorė Rima Dulkinienė. Tiražas 1000 egz. Išleido Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Didžioji g. 17/1) LT-01128 Vilnius.

Nauja iškaba parkui, kuris prieš daugelį metų Toronte, prie Keele-Glenlake gatvių, Stasio Jokubaičio ir kitų veikėjų iniciatyva, buvo pavadintas "Lithuania Park", pagerbiant lietuvių veiklą šiame mieste **Ntr. B. Saplio**

Krikščionių...

Atkelta iš 3-čio psl.

Tai, kad per pastaruosius 17 nepriklausomybės metų krikščionys demokratai neįstengė tapti įtakingesne politine jėga, liudija ne ideologijos ribotumą, bet šiuolaikinių vadovų nepajėgumą ir neefektyvumą, nesugebėjimą pasinaudoti nelygstamu istoriniu paveldu, įspūdingu intelektualiniu palikimu (S. Šalkauskis, K. Pakštas, A. Maceina), tauriais praktinės politinės raiškos pavyzdžiais (M. Valančius, J. Tumas-Vaižgantas, A. Stulginskis, M. Krupavičius, A. Damušis), plačiais tarptautiniais ryšiais, Vakarų šalių praktikoje patikrintomis socialinėmis doktrinomis. Šiandieniai krikščionys demokratai, M. Krupavičiaus žodžiais tariant, vis dar išgyvena "potencialųjį periodą". Metas būtų pereiti prie "aktualiojo".

Krikščionims demokratams atgimti ir tapti vienu iš Lietuvos politinio kraštovaizdžio atsinaujinimo faktorių, sąlygos dabar kaip niekad palankios. Krikščioniškos pasaulėžiūros profesionalų šiandien yra jau daugelyje gyvenimo sričių: teisininkų, gydytojų, inžinierių, vadybininkų, verslininkų, netgi kariškių, mokslininkų, žiniasklaidos atstovų. Jei tik atsirastų organizuotas, stipraus pajėgumo krikščioniškos orientacijos, visuomeninėms reikmėms nuoširdžiai įsipareigojęs intelektualinis branduolys, pajėgus brandžiai diskutuoti ir siūlyti politinių sprendimų alternatyvas liberalizmo apologetika užsiiminėjantiems socialdemokratams bei konservatoriams, visuomeniniai lūkesčiai netruktų palinkti jo pusėn. Tačiau šie žmonės šiandien – išsklaidyti, neorganizuoti, veikiantys individualiai vien savo profesinėje srityje, bet ne organizacijos sudėtyje. Kodėl?

Priežasčių, matyt, daug. Ne paskutinėje vietoje ir ta, kad partinė veikla apskritai, faktiškai, smarkiai sukompromituota. Daugelyje partijų "šeimininkauja" veikėjai, stokojantys politinei raiškai būtinų savybių: geros iškalbos, atvirumo visuomenei ir ištikimybės savo politiniams principams, integralaus vertybinio mąstymo ir pajėgumo telkti, ne skaldyti žmones.

Antra vertus, veikia ir partijų tarpusavio konkurencijos dėsniai. Kam naudinga, kad sustiprėtų, tarkim, krikščionys demokratai? Konservatoriams? Socialdemokratams? Liberalams? Būtų labai naivu taip galvoti. VSD skandalo peripetijos atskleidė, kad "įtakingosios" partijos moka sumaniai išnaudoti ir specialiąsias tarnybas, savo partinėms pozicijoms politinės konkurencijos lauke sustiprinti, o konkurentų stovyklas – pažeisti: dezorientuoti, išgąsdinti, išsprogdinti. Tai didžiulė mūsų politinio gyvenimo yda, kurios, atrodo, nesuvokia nė naujasis VSD vadovas, "drąsiai" aiškinantis apie tai, kad paveikus gali būti tik "laukinis, nekontroliuojamas saugumas". Įdomu, kaip tie patys žodžiai skambėtų, tarkim, Putino ar Lukašenkos spectarnybų vadų lūpose?

Filosofas Antanas Maceina, vienas moderniųjų laikų lietuvių krikščioniškosios politinės doktrinos kūrėjų, savo metu yra pastebėjęs, jog "išlaikyti lietuviškumą yra geras dalykas, tačiau tik formalus. Kas iš to lietuviškumo, jeigu jis bus pripildytas buržuazinės materialistinės dvasios. Kaip mes nepripažįstame lietuviško komunizmo, taip lygiai neturime pripažinti nė lietuviško buržuaziškumo. Lietuviškumo išlaikymas (...) turi būti esmėje idealistiškai nusiteikusios asmenybės išlaikymas. Tokių idėjų mums reikia dabar paskleisti ir pamėginti suorganizuoti formų joms vykdyti".

Pastarųjų metų politinės krizės atidengė net tik aukščiausiuose politiniuose sluoksniuose klestintį nežabotą savanaudiškumą, bet ir socialinę prarają, atskyrusią vadinamąjį "politinį elitą" nuo savo rinkėjų. Socialinis neteisingumas šiandien graso Lietuvai tuo, ką Vakarų Europa išgyveno liberalaus kapitalizmo epochoje XIX š. pabaigoje, kai išnaudojamas darbininkų luomas buvo paliktas be perspektyvų ir be vilties. Idėjos, apsaugojusios Vakarų Europą nuo socialinių sukrėtimų ir revoliucijų, ko neišvengė slaviškieji Rytai, pirmiausia atėjo būtent iš krikščioniškosios srovės atstovų. Šis rūpestis išlieka aktualus ir Lietuvoje, net jeigu pirkliauti krikščioniškosios demokratijos idėjomis kam nors atrodytų pelninga. Idėjos, kuriomis netikima, – negyvybingos. Jas prikelia gyvenimui tik tie, kurie jomis tiki.

(Pabaiga)

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

AKTYVAI per 150 milijonų dolerių

MOKA UŽ:
1.25% Taupomoji sąskaita
iki 1.50% kasd. palūk. čekių sąsk.
2.40% už 30-89 d. term. indėlius
2.50% už 90-179 d. term. indėlius
2.60% už 180-269 d. term. ind.
2.80% už 270-364 d. term. ind.
3.35% už 1 m. term. indėlius
3.50% už 2 m. term. indėlius
3.55% už 3 m. term. indėlius
3.70% už 4 m. term. indėlius
3.75% už 5 m. term. indėlius
4.00% 1 m. "Cashable" GIC (min. $75,000)
4.10% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.10% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.55% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.65% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.65% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.75% RRSP & RRIF (variable)
4.50% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
4.60% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
4.65% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
4.75% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
4.85% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
4.30% už JAV dolerių 1 metų GIC
2.00% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:
už asmenines paskolas
nuo 7.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su
- nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)
1 metų 5.80%
2 metų 6.10%
3 metų 6.30%
4 metų 6.50%
5 metų 6.40%
- su keičiamu nuošimčiu 6.25%

DUODAME
• asmenines paskolas
• mortgičius iki 100% įkainoto turto
• riboto kredito paskolas (Line of Credit)
• komercinius mortgičius

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)
KANADOS, JAV DOL. IR EURAIS

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

KASOS VALANDOS
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 v.v.
LN skyriuje - penktad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.;
Royal York skyriuje - šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149

THE EXCHANGE · MasterCard · Interac · PLUS

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
E-mail: tomsenkus@rogers.com
TEL: (416) 237-1893 FAX: (416) 237-0426

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Sutton GROUP

ANTANAS GENYS

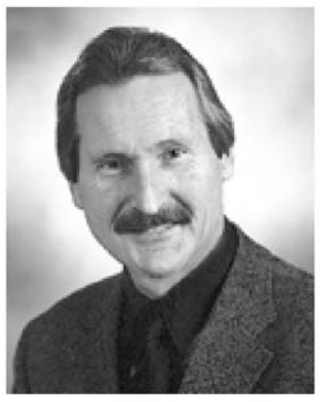

"Jūsų nekilnojamo turto aptarnavimas nuo 1981"
PIRKIMAS ir PARDAVIMAS PATIKIMOSE RANKOSE!
Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite
(416) 236-6000
Sutton Group-Assurance Realty Inc.

KOKIA MANO NAMO/ "CONDO" VERTĖ?
Mielai ir sąžiningai padarysiu nemoką įvertinimą be jokių Jūsų įsipareigojimų.
SKAMBINKITE TIESIOG
TEODORUI STANULIUI, B.A.
416-879-4937

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

SPORTAS

Šachmatų pirmenybės

Š. Amerikos lietuvių individualinės šachmatų pirmenybės įvyks 2007 m. lapkričio 10 ir 11 d.d. Pasaulio lietuvių centro Bočių menėje, 14911 127th St., Lemont, IL 60439. Pirmo rato pradžia – 10 v.r. Registracija – nuo 9 v.r. Varžybas numatoma vykdyti suaugusiems ir jauniams bei jaunučiams. Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės žaidėjai. Priklausomybė ŠALFASS privaloma. Varžybas rengia Čikagos lietuviai šachmatininkai. Informuoja Paulius Majauskas, 5445 Lee Ave., Downers Grove, IL 60515. Tel. 630 769-1010; el.paštas PMajauskas@gmail. com

ŠALFASS centro valdyba

Plaukimo pirmenybės

Š.m. Baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės įvyks spalio 27, šeštadienį, McMurchy Pool, 247 McMurchy Ave., Brampton, ON, Canada. Rengia – Baltiečių sporto federacijos plaukimo sekcija. Baseinas – 25 metrų, 6 linijų. Registracija ir apšilimas – nuo 3 v.p.p. Varžybos – tuoj po registracijos. Programa apima visus stilius. Šuolių į vandenį nebus. Amžiaus klasifikacija – pagal dalyvio amžių varžybų dieną. Dalyvauti kviečiami visi lietuvių, latvių ir estų plaukikai. Išankstinė lietuvių plaukikų registracija – iki spalio 23 imtinai šiuo adresu: Mrs. Catherine Jotautas, 35 Cumberland Dr., Brampton, ON L6V 1W5, Canada. Tel. 905 457-7664; faksas 905 457-5932; el.paštas: caromiro@sympatico.ca. Papildomas ryšys: Modris K. Lorbergs, varžybų vadovas, tel. 416 626-7262; el.paštas: ModrisKL@msn.com. Papildomi ryšiai lietuviams: Algirdas Bielskus, tel. 448 833-0545, Algirdas Norkus, tel. 630 466-4661; el.paštas: norkuskmn@al.com ir Pilypas Taraška, tel. 440 944-6112; el.paštas: ptaraska@yahoo,com. Pirmenybės bus atšauktos, jei iki spalio 23 d. imtinai neužsiregistruos bent minimalus plaukikų skaičius.

ŠALFASS-gos centro valdyba

SKAUTŲ VEIKLA

• IX-oji Tautinė stovykla įvyks 2008 m. rugpjūčio 9-19 d.d. prie Klyvlando, OH (JAV). Norintys dalyvauti turi būti užsiregistravę LSS nariai. Numatoma važiuoti autobusu iš Toronto. Vėliau apie tai bus daugiau pranešimų. **MR**

"Romuvos" 45 metų sukaktuvinėje stovykloje š.m. rugpjūčio 4-18 d.d. akademikai-skautai, kairėje Algis Simonavičius, vadovavęs iškilmėms **Ntr. K. Poškaus**

Algis MEDELIS
QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų - apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę, Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!
VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės - Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800
Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes vietoves siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON, L5A 3X2
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 905-306-9563

Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

KARALIAUČIAUS KRAŠTAS

Ekskursija po Mažąją Lietuvą

Kraupiško mokiniai Spargės žirgyne **Ntrs. E.A. Bukontienės**

Karaliaučiaus krašto Kraupiško (Uljanovo) vidurinės mokyklos lietuvių kalbos ir etnokultūros fakultatyvo projektą "Mažoji Lietuva – mūsų žemė šventa" finansavo Mažosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje. Pagrindinis jo renginys – ekskursija Kraupiškas-Spargė (Majovka)-Įsrutis (Černiachovskas)-Kraupiškas.

Spargė, anksčiau vadinama Jurbarku, Georgenburgu, dabar – Majovka, yra už trijų kilometrų nuo Įsruties. Spėjama, kad šioje nadruvių žemėje stovėjo Spargės pilis. XIII š. viduryje kryžiuočiai čia pasistatė pilį ir ją pavadino Georgenburgu. XV š. pr. pilį buvo užėmęs Lietuvos Didysis kunigaikštis Vytautas. Spargėje gyveno vien lietuviai. XIX š. pr. pilį įsigijo pirklys Vilhelmas von Simpsonas iš Klaipėdos ir įsteigė didelį žirgyną, kuriame buvo laikomi trakėnų veislės žirgai. Spargė buvo svarbi vieta reikšmingų kelių sankryžoje. 1945 m. ją užėmė sovietinė armija. Miestelis buvo suniokotas, bažnyčia nugriauta. Po karo likusiuose dvaro žirgyno pastatuose vėl pradėta auginti žirgus.

Dabar žirgynas užima 11,000 hektarų. Komplektą sudaro vokiško stiliaus pastatai, maniežai, dirbama žemė, kurioje auginami javai pašarui ir grūdams. Žirgus prižiūri šimtas įvairių darbuotojų: treneriai, žirgų prižiūrėtojai, veterinarijos gydytojai, felčeriai, sanitarai ir pagalbiniai darbininkai. Žirgyne laikomi trijų veislių žirgai: hanoverio, trakėnų ir holšteino.

Apžiūrėjome arklides, maniežą, pamatėme, kaip žirgai laikomi, treniruojami, išjodinėjami, šeriami. Pabuvojome prie paminklų ir kapų-simbolių visoms trims žirgų veislėms. Žirgams sudarytos geros sąlygos: arklidės kasdien valomos, dezinfekuojamos, lankytojas turi praeiti detoksikaciją, kad neįneštų infekcijos. Maniežo gruntui specialus smėlis, vežamas iš Vokietijos. Tokie žirgai kainuoja labai brangiai.

Kraupiško vid. mokyklos moksleiviai Įsrutyje prie pilies

Lankėmės žirgyno muziejuje, susipažinome su jo įsteigimo istorija, rodiniais, žirgams skirtu inventoriumi. Matėme įvairių varžybų metu iškovotas taures ir medalius, arklių skulptūras, kitą informacinę medžiagą. Stebint prižiūrėtojams mokiniai galėjo pajodinėti. Žirgas visada buvo ištikimas žmogaus draugas, lydėjęs jį ne tik karo dienomis, bet ir taikos metu. Įsigijome suvenyrų apie žirgyną ir žirgus.

Įsrutyje pabuvojome prie neseniai pastatyto miesto centre paminklo Mykolui Barclayde-Tolly, škotų kilmės Rusijos generolui, armijos vadui, gimusiam Pakruojo rajone, Pamūšyje.

Apžvalginės ekskursijos metu susipažinome su Įsruties miestu, jo istorija. Tai svarbus Mažosios Lietuvos centras, įsikūręs prie Unguros, Įsros ir Priegliaus. Vokiečiai, sunaikinę nadruvių pilį, 1256 m. pastatė savo pilį, iš kurios ordinas rengdavo antpuolius į Lietuvą. Miestą ne kartą buvo užėmę vokiečiai, totoriai, rusai, prancūzai. Jis išgyveno 1709 m. marą, epidemiją. Įsrutis nukentėjo ir Antrojo pasaulinio karo metais, ir pokario metu, kai buvo nugriautas senamiestis, sudeginta senoji liuteronų šventovė.

Atvykome prie pilies, kuri pastatyta ant seno prūsų piliakalnio. Pilis, išgyvenusi daugelį amžių, atspindi puldinėjimus, buvo perstatinėjama ir keičiama. Ekskursijos metu klausėmės vedlio pasakojimo, apžiūrėjome visus jos lobius: kankinių bokštą, buvusias arklides, muziejaus rodinius, požemius, norų išsipildymo kelią. Taip pat apžiūrėjom ten įsikūrusią paveikslų galeriją, pabuvojome dirbtuvėse, pamatėme, kaip gaminami keramikiniai dirbiniai iš molio, patys pabandėme lipdyti, įsigijome suvenyrų. Pilis – tai istorijos ir architektūros paminklas, miesto pasididžiavimas.

Už šią ekskursiją dėkojame Mažosios Lietuvos lietuvių draugijai Čikagoje, jos pirmininkui Viliui Trumpjonui ir visiems rėmėjams. Dėkojame už tai, kad galėjome pakeliauti, pamatyti ir sužinoti daugiau apie Karaliaučiaus kraštą, jo garbingą istoriją ir aukštą kultūrą, pamatyti šio krašto įžymias vietas. **E.A. Bukontienė**

Jubiliejinėje 45 metų "Romuvos" stovykloje prie "Paramos" kredito kooperatyvo padovanotų laivų jūrų skautams. Iš k.: s. Kristina Dambaraitė-Janowicz, s. Alvydas Saplys ("Paramos" valdybos vicepirmininkas), Paulius Bekeris, jūrų budys, laivo vadas **Ntr. K. Dambaraitės-Janowicz**

JAUNIMO ŽODIS

Šeimos kelionė į Sibirą (II)

ANDREA BENOTAITĖ

Tęsinys iš 39 nr.

Ši kelionė buvo labai įspūdinga dėl daugybės priežasčių. Pirmiausia, pagaliau pamačiau tą pasaulio kraštą, apie kurį esu girdėjusi tiek daug pasakojimų ir kur buvo mano senelių ir tėvelio išgyventa tiek daug skausmo, vargo ir baimės. Pagaliau galiu atsiminti pasakojimus ir pati įsivaizduoti tikriau ir tiksliau, kaip

Taip apsivilkom apsiginti nuo uodų prieš plaukiant į Zacharovką. Andrea su pusbroliais

jiems reikėjo gyventi. Pati pajutau, koks gyvenimas būtų buvęs, jeigu ir man, kaip ir seneliam ir tėveliui, būtų reikėję gyventi sovietų kolūkyje, prižiūrėti karves, vištas ir kiaules arba kirsti medžius taigoje. Dabar geriau suprantu senelių vargą ir kančias ir kodėl močiutė iki šiol negali man pasakoti apie trėmimą į Sibirą be ašarų.

Irgi pamačiau meilę tėvynei tarp vietinių lietuvių, kurie pasiliko gyventi Sibire, sukūrę šeimas su vietiniais gyventojais. Kai buvom Kazačinske, matėm, kad mano tolimi pusbroliai, kurie ten gyvena, buvo labai susidomėję Lietuva ir jos papročiais. Susirinkę valgyti vieną vakarą, mano tolimi pusbroliai per CD pradėjo groti lietuvišką muziką ir paprašė, kad aš su Viktorija juos išmokytume keletą lietuviškų tautinių šokių. Paprasti pietūs vidury dienos tapo lietuviškais šokiais, kai pradėjom mokyti ir šokti lietuviškas polkas ir suktinius! Vienas pusbrolis net norėjo įsigyti tautinius drabužius, kad galėtų dėvėti juos tarp Sibiro lietuvių.

Sibire žmonės gyvena sunkiau – ne taip kaip mes esam pripratę Kanadoje. Kazačinsko miestely mano tolimas dėdė, pas kurį apsistojom, turi mažą ūkį – vieną karvę, teliuką, bulių, vištų, gaidį, kiaulių ir didelį daržą. Gyvenamajame name jie net neturi įvestos vandens kanalizacijos. Vandenį jie turi pasisemti iš šulinio ir atsinešti į vidų. Kai norėjom praustis, reikėjo eiti į pirtį, šildyti vandenį kibiruose ir ten maudytis. Pirmą kartą, kai sužinojau, kad taip mums reikės maudytis šešias dienas išsigandau ir galvojau, kad bus didelis nepatogumas. Bet po pirmos pirties nustebau. Nors ir reikia šildyti vandenį ir eiti į atskirą patalpą nusimaudyti, išėjau iš pirties jausdamasi labai gerai, su geresne savijauta.

Kazačinskas yra mažas kaimelis – ten nėra didelių maisto krautuvių, kaip mes esam pripratę. Žmonės perka maistą ir drabužius turguje arba mažose krautuvėlėse. Bet kai pasižiūrėjau į kaimo gyventojus, atrodo, kad visko užtenka – visi normaliai apsirengę, visur, kur valgėm svečiuose, buvo įvairaus maisto, ir visiem visko užteko. Atrodė man, kad nors ir

Mes šiuo laiveliu plaukėm 15 km į Zacharovką. Tilpo 10 žmonių!

nėra didžiulių krautuvių ir prekių pasirinkimo kaip Kanadoj, vis tiek žmonėm visko užtenka.

Kas man didžiausią įspūdį paliko kelionėje, turbūt buvo tas laikas, kurį aš galėjau praleisti ne tik su Sibiro gyventojais, bet ir su savo gimine. Mano pusbroliai ir tolesnė giminė visi gyvena Lietuvoje. Pusbroliai yra jauni, bet visi vedę ir turi vaikų, ir aš su jais bendrauju tiktai, kai apsilankom pas juos, kai esame Lietuvoj (maždaug po kartą per kelerius metus). Ši kelionė suteikė galimybę man ir Viktorijai tikrai pažinti savo giminę ir įdomiai pabendrauti su jais.

Dabar, kai žiūriu Sibiro kelionės nuotraukas, man vis įstringa nuotrauka Zacharovkoj prie vietos, kur sudegė mano tėvelio namas, į kurį jis buvo ištremtas ir mažas užaugo. Aš apie tą vietą esu girdėjusi tiek daug pasakojimų, nors ten namo dabar nebėra ir nieko nebeliko. Aš dabar suprantu, kad be tų visų pasakojimų ir prisiminimų viskas būtų pamiršta ir praleista, niekas nežinotų, kas iš tikrųjų atsitiko tremtinių lietuvių gyvenimuose. Namo tame kaime nebėra, bet per pasakojimus, prisiminimus ir per šią kelionę ir tėvelio įvykdytą pažadą parodyti man ir Viktorijai jo jaunystės namus, ir per mano pusbrolius, su kuriais mes keliavom, ir per jų pasakojimus, kuriuos jie kartos savo vaikams – tas namas turi dar ilgai stovėti, kad daugiau tokie skausmai nebepasikartotų.

(Pabaiga)

Rugsėjo pirmoji

Gęsta vasaros saulė raudona,
Jau ruduo, jau ruduo…
Obuoliukams nurausvino šonus,
Atvėso upelio vanduo…

Jau išskrido palaukėm gandrai,
Saulelės šiltos nematyti,
Liko pasakų šviesūs kerai,
Kurias sekė mamytė.

Pažiūrėkite visi, –
Mes užaugom dideli,
Į mokyklą eiti laikas, –
Žino tai kiekvienas vaikas…

Susirinkom šiandien čia
Mes, mergytės, olia lialia…
Mokyklėle, būk sveika,
Tiesiam į tave rankas…

Greit užaugsiu, tėveli brangus,
Ir tave pavaduosiu,
Skubins laikas metus,
Meilę tau dovanosiu…

Ačiū, mamyte, už meilę,
Už kelią į mokyklėlę,
Už metų prabėgusią eilę,
Už tai, kad šį rytą pakėlei…

Prie mano kelio mokykla, –
Pradžia šviesos be pabaigos…
O metai nutols ir skubės
Tolyn nuo pirmosios raidės…

Mokyklėle, būk sveika.
Tiesiam į tave rankas.
Užaugom visai neseniai,
Būsim šaunūs mokiniai…

Mokyklėle, būk sveika.

VALERIJA VILČINSKIENĖ

MINTYS APIE KALBĄ

Kalba tai – gėlė, kurios niekas negali nuskinti, nes ji per daug graži, kad ją kažkas niokotų. Ji per daug šviesi, kad jos nepastebėtų. Todėl prie jos būnu ir negaliu atsitraukti.

Erika, IV kl., Lietuva

MINIATIŪROS

Pusiausvyra

Kaip beprotiškai gausiai žydi liepos! Jų arbatą gurkšnojame žiemą... Kodėl vasara mus gelbsti, o žiema dažniausiai alina?

Dvejonės

Kalnakasys sėdėjo ant upės kranto ir svarstė, kodėl tie žmonės kopia į laimės žiburį?

Klastotė

Suklastojo dokumentą. Ar galima suklastoti gyvenimą? Ar reikalinga šiandien gyvenimo kokybė?

Neigiami veiksmai

Švyti saulė, bet po širdį bastosi klajoklė nykuma... Čia pat tebevaitoja dar nespėjusios užgyti žaizdos. Į vartus beldžiasi skersvėjis...

Neapgalvojome...

Pavydime papūgai, kad jai reikia mažai mąstyti. Ji kartoja mūsų ištartus žodžius. Džiaugiamės, kai ji sugalvoja ką nors naujo. Ar teisingas mūsų pavydas?

Teisingiausias sprendimas

Parašiau dieviškai gražų laišką. Neišsiunčiau... Bijau... Tokio gražaus atsakymo negausiu... O gal tai ir teisingiausias sprendimas?

Ženklas

Pavydas savo ginklu smogė geradariui tiesiai į širdį. Žmogus apsiverkė... Pavydas nesuprato kokiu kitu būdu būtų galima tapti pastebėtam...

Reda Kiselytė, Rokiškis

Lietuviškai kalbantis jaunimas "Kretingos" stovykloje Vasagoje 2007 vasarą su vadovais ir talkininkais. Lapkričio 10 d. bus švenčiamas Prisikėlimo parapijos stovyklavietės 50-metis, "Kretingos" – 25-metis **Ntr. R.D. Puterių**

A†A

SIGITUI KRAŠAUSKUI

mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai ir šeimai. Mes visi prisiminsime jo atliktus darbus sporto labui –

Elena ir Vytautas Norkai

MIRTIES PRANEŠIMAS

A†A

ANELĖ URBONAVIČIENĖ

mirė 2007 m. rugsėjo 26 d. Hamiltone, ON.

Liūdesy paliko vyrą Stasį ir vaikus – Vidą, Kęstą, Ritą, Algį su šeimomis. Palaidota spalio 1 d. iš Hamiltono Aušros Vartų šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, ON.

ŠEIMA

A†A

SIGITUI KRAŠAUSKUI

mirus,

mūsų užuojauta jo žmonai GRAŽINAI, dukrai GIEDREI, sūnui ALGIUI ir jų šeimoms –

Elena, Violeta, Flora, Gloria ir Jonas Nešukaičiai

PADĖKA

A†A

VYTOLDAS MURAUSKAS,

gimęs Komenkos kaime, Liubavo valsčiuje, Marijampolės apskrityje, 1924 m. gruodžio 5 d., mūsų mylimas tėvas, brolis, senelis iškeliavo amžinybėn 2007 m. liepos 31 d.

Nuoširdžią padėką reiškiame Aušros Vartų parapijos klebonui kun. Gediminui Mieldažiui už maldas ir jautrius žodžius, už Rožinio kalbėjimą ir atnašautas gedulines Mišias Aušros Vartų šventovėje, už palydėjimą mūsų tėvelio į amžinojo poilsio vietą ir maldas prie karsto. Nuoširdžiai dėkojame dirigentui Aleksandrui Stankevičiui, Aušros Vartų parapijos chorui, Montrealio vyrų chorui, solistui Antanui Kebliui bei "Melodijos" ansamblio narėms Daivai Jaugelytei-Zatkovic ir Andrėjai Celtoriūtei-Beniušienei už gražų giedojimą per šventas Mišias. Ačiū parapijos zakristijonui Antanui Mickui už pagalbą ir dr. Jonui Mališkai už patarnavimą šventose Mišiose. Taip pat dėkojame visiems artimiesiems už maldas ir gausų atsilankymą Rožinio metu ir laidotuvėse, už pareikštas užuojautas žodžiu bei raštu, už gėles, užprašytas Mišias ir aukas mūsų mylimo tėvelio atminimui. Ačiū Genovaitei Kudžmienei už aukų rinkimą fondui *Vaiko tėviškės namai.*

Nuoširdžiai dėkojame Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. Aloyzui Volskiui už suteikimą ligonio sakramento mūsų tėveliui, kun. Juozui Aranauskui, SJ, ir kun. Kazimierui Ambrasui, SJ, už paaukotas Mišias mūsų šeimos intencija ir tėvelio atminimui – Kanadoje ir Lietuvoje.

Liūdi: *vaikai – Virginija, Gediminas ir žmona Dalia, Paulius ir žmona Monika; brolis Gediminas; vaikaičiai – Aleksas, Julija, Veronika; kartu su visa Murauskų šeima*

Iškeliavo amžinybėn ambasadorius

Kazys Lozoraitis palaidotas Kaune

STANISLOVAS SAJAUSKAS

2007 m. rugsėjo 20 d. Kauno Petrašiūnų kapinėse amžinojo poilsio atgulė Lietuvos ambasadorius prie Šventojo Sosto Kazys Lozoraitis. Čia, kur ilsisi jo senelis Motiejus, tėvai ir Lietuvos Vilties prezidentu vadinamas brolis Stasys. Atiduoti pagarbą talentingam diplomatui, pirmajam Lietuvos respublikos ambasadoriui prie Šventojo Sosto ir Maltos Ordinui susirinko Lietuvos valstybės, Lietuvos Bažnyčios hierarchai, diplomatai, inteligentijos žymiausieji atstovai. Iš Romos jį atlydėjo žmona Giovanna Pignatelli Lozoraitis ir dukra Daina Lozoraitis bei dabartinis ambasadorius prie Šventojo Sosto Algirdas Saudargas.

Velionies nuopelnai Lietuvai ir Šventajam Sostui įvertinti ordino "Už nuopelnus Lietuvai" Didžiuoju kryžiumi, Gedimino ordino Komandoro Didžiuoju kryžiumi, taip pat Šv. Silvestro ordinu. Šv. Mišias Vytauto Didžiojo šventovėje koncelebravo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Kauno Petrašiūnų kapinėse atsisveikinimo kalbas pasakė Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, Europos parlamento narys Vytautas Landsbergis, Kauno meras Andrius Kupčinskas. Kalbėjusieji pabrėžė Ambasadoriaus Kazio Lozoraičio kuklumą ir santūrumą, kartu ryžtą Lietuvos laisvės byloje. Vykdant velionies valią jis palaidotas tėvų – Lietuvos užsienio reikalų ministerio, Nepaprastojo pasiuntinio ir įgaliotojo ministerio Italijoje Stasio Lozoraičio (1898-1983) bei Vincentos Lozoraitienės (1896-1987) kape, šalia Lietuvos kančių memorialo.

A.a. Kazio Lozoraičio kapas Petrašiūnų kapinėse

A.a. Kazys Lozoraitis – į amžinojo poilsio vietą Petrašiūnų kapinėse

Giminėms prašant nepirkti gėlių, bet vietoj to paaukoti Kazio Lozoraičio bičiulio ir bendradarbio Vatikano radijuje monsinjoro Vytauto Kazlausko įkurtiems *Vaiko tėviškės namams*, laidotuvių iškilmė nebuvo pompastiška. Vyravo rimtis, susikaupimas. Ir ypatingas iškilmingumas giedant Lietuvos himną iškiliam Lietuvos Patriotui. Jo dukra Daina Lozoraitytė dėkodama visiems, pagerbusiems jos Tėvo atminimą ir atėjusiems atsisveikinti su Juo pažymėjo, kad Kaunas buvo Jo išsvajotas vaikystės miestas. Dabar su Kaunu Ambasadorius Kazys Lozoraitis susijungė visam laikui.

(Ntrs. S. Sajausko)

A†A

VLADUI STABUI

mirus,

nuoširdžius užuojautos žodžius skiriame jo žmonai REGINAI, dukrai VIOLETAI ir artimiesiems bei kartu liūdime –

B.P. Sapliai *A.I. Žemaičiai*

V.B. Palilioniai *L. Dargienė*

A. Genčiuvienė

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių

2007 m. spalio 3,17 ir 31 d.d.

***

Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių

2007 m. spalio 3, 17 ir 31 d.d

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416)233-4601

$3.00* off COUPON for 1 parcel $3.00* off

* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

AUKOJO *TĖVIŠKĖS ŽIBURIAMS*

$140 – V. Liuima; **$55 –** J. Valas; **$50 –** P. Jonikas; **$40 –** J. Petronis; **$30 –** J.P. Barakauskas; **$25 –** K. Slyžys, G. Wade; **$20 –** B. Jacka; **$10 –** Z. Žilinskas; **$7 –** M. Ruikis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: $70 – K.W. Gentemann, J.B. Zdanys, D. Pažerūnas, R. Striūkas, A. Ubavičius, S. Kilikauskas, J. Janulaitis, N. Bawks, L.A. Stepaitis, D. Baltutis, M. Šiulys, R. Pilipavičius, E. Kudzma, D. Zakarevičius.

Rėmėjo prenumeratą už dvejus metus atsiuntė: K. Slyžys.

Garbės prenumeratą atsiuntė: $100 – J.J. Zenkevičiai, E. Purtulis; **$80 –** V. Šlenys, B. Tumosa, B. Jacka, D. Rocca.

Garbės prenumeratą už dvejus metus atsiuntė: B. Petrušaitis, V. Dubickas.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą prideda ir auką.

A.a. Vladui Stabui mirus, užjausdami šeimą, Vytas ir Bronė Palilioniai *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

PRIMENAME, kad aprėminti skelbimai, kuriems reikalingas didesnis plotas, priimami vėliausiai iki ketvirtadienio 12 v.d., jeigu norima jį skelbti ateinančios savaitės *TŽ* numeryje.

Lietuvių slaugos namai
"Labdara"

IEŠKO ADMINISTRATORIAUS/ĖS
tinkamo vadovauti 90 lovų namams.

Kandidatai turi atitikti valdžios reikalavimus bei turėti administratoriaus diplomą.

Smulkesnę informaciją rasite "Labdaros" tinklalapyje:
www.labdara.ca/resourcing/employment
ARBA
SKAMBINANT: 416-232-2112

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

WATERSIDE DENTAL
Dr. Gintarė Sungailienė
Implantų įdėjimas, protezavimas, plokštelių pritvirtinimas
mažais varžteliais (mini implants)
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5
www.watersidedental.ca
Tel. 905 271-7171

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

SMITH MONUMENT CO. LTD
(nuo 1919 metų)
- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

RUDENS VAKARAS
METINIS TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ BALIUS
DIDŽIOJOJE SALĖJE, 1573 Bloor St.W., Toronto
2007 m. spalio 20, šeštadienį, 7 v.v.
PIRMĄ KARTĄ TORONTE KONCERTUOS
STEPONAS JANUŠKA

Nepraleiskite progos pasiklausyti Lietuvos estrados žvaigždyno dainininko ir kompozitoriaus atliekamų estrados bei džiazo muzikos dainų

ŠILTA VAKARIENĖ SU VYNU, BARAS, TURTINGA LOTERIJA
Šokiams dainuos STEPONAS JANUŠKA. Visa tai ir daugiau – tik $40.

Bilietus galite įsigyti LN raštinėje tel. 416 532-3311, sekmadieniais Lietuvių Namų svetainėje, Anapilio ir Prisikėlimo parapijose. RŪTA SNOWDEN 905-821-0157, rutasnowden@rogers.com; VYTAS KULNYS 416-769-1266, sabaso@yahoo.com

LAUKSIME JŪSŲ VISŲ! RENGĖJAI – Toronto Lietuvių Namai

TORONTO

Vasaros įspūdžiai iš Lietuvos. Spalio 14, sekmadienį, 1.30 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose, du torontiečiai L. Maltsas ir V. Kulnys pasidalins savo įspūdžiais iš praleistos vasaros Lietuvoje. Visi kviečiami dalyvauti ir taipogi pasidalinti savais įspūdžiais iš apsilankymo Lietuvoje.

Alfonsas Stanevičius ir Vida Anskytė 1967 m. rugpjūčio 19 d., Šv. Jono šventovėje sumainė žiedus. Lygiai po 40 metų, kartu su šeima, klebonas kun. Vytas Staškevičius palaimino juos tos pačios parapijos Lietuvos kankinių šventovėje. Rugsėjo 9 d. Prisikėlimo par. šventovėje kun. Eugenijus Jurgutis, OFM, diakonas K. Ambrozaitis ir kun. Jonas Šileika, OFM, palaimino Vidą ir Alfonsą Stanevičius jų šeimos ir draugų tarpe. Po Mišių draugai rinkosi jų vaikų Onutės ir Mato namuose atšvęsti sukakties. Vaikai kvietė aukoti Šv. Elzbietos koplyčios statybai misijonieriaus kun. H. Šulco jaunimo sodyboje Kėkštų kaime, Kretingos raj. Surinkta $6,500 aukų. Aukojo: $4,000 – V.A. Stanevičiai; $400 – E.L. Liaukai; $275 – O. Stanevičiūtė; $200 – G.D. Sakai, F. Venskevičienė; $125 – A.J. Stanevičiai; $100 – B.V. Biretos, N.J. Campbell, R.R. De Iuliis, G. Laurinaitytė, K. Manglicas, A. Sakalaitė, J. Totoraitytė, A.A. Vaičiūnai, Ž. Vidmantienė, R.A. Žilinskai, A.K. Žilvyčiai; $60 – Z.M. Kalvaičiai; $50 – I. Vibrienė, E.R. Vidmantai; $40 – R.K. Poškai. Norintys prisidėti prie tos jaunimo sodyboje koplyčios statybos aukas gali siųsti Hamiltono kredito kooperatyvo TALKA sąskaiton nr. 1505070. **Inf.**

Bilietai į Lietuvą 2007-2008
spalio 1 – 31, 2007
$795
lapkr. 1, 2007 – bal. 30, 2008
$675
gegužės 1 – birželio 26, 2008
$900
oro uosto mokesčiai papildomai $245
Finnair avialinijos, Toronto – Vilnius per Helsinki
Skambinkite Gabrielei Pabrėžaitei-Flores
O.b Orav Travel Inc.
5650 Yonge Street at Finch
Toronto, Ontario M2M 4G3
647-998-6405
Toll free 1-800 361-9487
Fax 416-221-4885
gabriele@bdt.ca ONT REG. 03228277
BDT WorldTravel

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 Tel.: 416-889-5531
Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com

Jūsų sutelktas pagrindinis kapitalas Fonde per 45 metus Kanados lietuvių organizacijoms davė 2.09 mln. dol., pagalbai Lietuvoje 0.51 mln. dol. bei studentų stipendijoms Kanadoje ir Lietuvoje 0.37 mln. dol.

Remkime Kanados lietuvių fondą
ir prisiminkime jį savo testamentuose!

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas atsakomas nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.
PACE LAW FIRM
- asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- imigracija į Kanadą
- testamentų sudarymas
- palikimų tvarkymas
- nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4
Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809
Tinklalapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

Lietuvos televizijos (LTV) ir Lietuvos televizijos antrojo kanalo (LTV2) programas nuo šiol galima tiesiogiai stebėti interneto portale lrt.lt. Atskiras srautas (Lietuvos vartotojai jo nemato) siūlomas žiūrovams, gyvenantiems užsienyje. LRT laidas galima stebėti ir portalo lrt.lt archyve, taip pat nemokamai jas prenumeruoti ir klausytis nešiojamuoju grotuvu (ausinuku), kaupti savo kompiuteryje ir t. t. Portale lrt.lt taip pat galima tiesiogiai klausytis Lietuvos radijo, "Klasikos" programos, radijo stoties "Opus 3" ir "@ radijo". **Inf.**

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

KLB Toronto apylinkės valdyba prašo visas organizacijas pranešti savo veiklos tvarkaraščius iki š.m. spalio 15 d. Birutei Jurienei tel. 905 275-8034 arba Danutei Mašanauskaitei el.paštu mdana7@hotmail.com

Vilniaus radijo laidos užsieniui girdimos kasdieną, 7 v.v. 9875 kHz dažniu, 31 m bangos ruože.

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8
NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais.
Patyrimas šioje srityje nuo 1987 m.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

• Labai gražiai praėjo mūsų parapijos šventė – Lietuvos kankinių atlaidai. Dėkojame visiems, prisidėjusiems prie mūsų šventės iškilmingumo.

• Rugsėjo 22, šeštadienį, pakrikštyti Robert ir Vilijos (Leknickaitės) Craig sūnūs Adomas ir Andrius.

• Rugsėjo 22, šeštadienį, palaidotas a.a. Kęstutis Dainora, 67 m. amžiaus.

• Spalio 5 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišios bus ir po pietų 5 val., o po Mišių – Šventoji Valanda prie išstatyto Švenčiausiojo.

• Wasaga Beach miesto Gerojo Ganytojo šventovėje vasarinė Mišių tvarka baigiasi šiuo sekmadieniu. Spalio 7, sekmadienį, Mišios bus jau žiemos tvarka – 2 v.p.p.

• Sekmadienį, spalio 7, bus renkama Toronto arkivyskupijos įsakyta antroji rinkliava Kanados vyskupų reikalams.

• Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos bus pradedamos šį rudenį. Registracija vyksta šiokiadieniais – tel. 905 277-4320, o sekmadieniais – po Mišių zakristijoje.

• KLKM dr-jos šios par. skyriaus susirinkimas įvyks spalio 14, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių Anapilio parodų salėje. Susirinkime pakviestas kalbėti dr. R. Zabieliauskas. Visi kviečiami dalyvauti.

• Anapilio knygyne galima įsigyti įvairių nupigintų knygų bei muzikos juostelių.

• Kanados lietuvių jaunimas (17 m. amžiaus ir vyresni), kuris ruošiasi dalyvauti 2008 m. Pasaulio jaunimo dienose Australijoje, prašomas rezervuoti tai išvykai ateinančių metų liepos 7-20 dienas. Kanadoje registracija vyks prel. E. Putrimo raštinėje.

• Mišios spalio 7, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Vytautą Aušrotą (II metinės); 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje, spalio 7, sekmadienį, 2 v.p.p. už a.a. Oną Firavičienę-Trečiokienę; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, spalio 6, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Vitoldą Čiuprinską.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $300 – O. Juodišienė; $210 – E.Adomaitienė.

A.a. Anelės Urbonavičienės atminimui pagerbti, Aldona ir Algirdas Vaičiūnai *Tėviškės žiburiams* aukojo $20.

PARAMOS kredito kooperatyvo darbo valandos "Thanksgiving Day" savaitgalį: spalio 6, šeštad., dirbs įprastinėmis darbo valandomis, spalio 8, pirmad., bus uždarytas.

PRISIKĖLIMO kredito kooperatyvas "Thanksgiving Day" savaitgalį – spalio 6, šeštad., ir spalio 7, sekmad., dirbs įprastinėmis darbo valandomis, spalio 8, pirmad., bus uždarytas.

DĖL ILGO PADĖKOS DIENOS SAVAITGALIO *TŽ* bus išleidžiami spalio 10, trečiadienį, ne antradienį, kaip įprasta. Administracija ir redakcija nedirbs Padėkos dieną – spalio 8, pirmadienį.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Prisikėlimo parapija ir joje dirbantys kunigai sveikina Montrealio Šv. Kazimiero parapiją, kuri Padėkos savaitgalį iškilmingai švenčia savo gyvavimo šimtmetį.

• Praeitą sekmadienį per jaunimui skirtas 10.45 v.r. Mišias giedojo gausus parapijos vaikų choras. Liturginius skaitinius atliko Matas Sungaila ir Kristina Pabedinskaitė, kuri grojo ir fleita, psalmę solo giedojo Julija Kriščiūnaitė, o Aras Puodžiūnas – giesmę.

• Šis penktadienis ir šeštadienis yra mėnesio pirmieji. Pirmo penktadienio Mišios ir šv. Valanda – 7 v.v., o šeštadienį Gyvojo rožinio draugijos nariai 10.30 v.r. renkasi Rožinio kalbėjimui ir 11 v.r. Mišiom.

• Spalio mėnuo yra skirtas pagerbti Marijai kalbant Rožinį. Šiokiadieniais parapijos šventovėj Rožinis kalbamas 6.30 v.v., o sekmadieniais 10.15 v.r. Rožinį pasikeisdamos ves M. Gudelienė ir L. Sukauskienė.

• Spalio 4 d. yra šv. Pranciškaus Asyžiečio, trijų Pranciškonų Ordinų įkūrėjo, šventė. Tos dienos 7 v.v. Mišių liturgijoje iškilmingai bus paminėta šio nuostabaus šventojo diena.

• Metinei parapijos vakarienei (spalio 13 d.) bilietai yra platinami sekmadieniais po Mišių parapijos salėj. Renginio programoj – 5 v.p.p. gėrimai ir užkandėliai, 6 v.v. – "Gintaro" ansamblio šokėjų pasirodymas ir 7 v.v. vakarienė.

• Parapijos tarybos labdaros sekcija jau pradeda ruoštis rudens vartotų daiktų ir drabužių išpardavimui, kuris vyks spalio 26-27 d.d. Drabužius ir daiktus prašo atvežti tiesiog į salę spalio 23-24 d.d.

• Pirmai Komunijai pasiruošimo pamokos prasidės spalio 14 d. angliškai kalbantiems po 9 v.r. Mišių, o lietuviškai kalbantiem – po 10.45 v.r. Mišių. Taip pat Sutvirtinimo sakramentui pasiruošimo pamokos prasidės spalio 14 d.

• Kun. Arūnas Brazauskas, OFM, po metinių atostogų grįžo namo darbuotis parapijoj ir Maironio mokykloje.

• Stovyklavietės 50-metis ir "Kretingos" stovyklavietės 25-metis bus paminėti lapkričio 10 d., 7 v.v. parapijos salėse. Bilietai jau platinami sekmadieniais po Mišių parapijos salėje.

• Mišios sekmadienį, spalio 7: 8 v.r. už a.a. Ramutę Grigonienę; 9 v.r. už a.a. Birutę Čeponkienę; 10.45 v.r. už a.a. Oną Beresnevičienę, už a.a. Vaclovą Kecorių, už a.a. Mariją Valiulienę; 12.15 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Dėmesio! Projektas "Prisiminimai"

Ieškome senų nuotraukų iš Vasagos stovyklos, 50 metų sukakties proga (1957-2007). Nuotraukas surinksime ir parduosim DVD formate, pelnas bus panaudotas "Kretingos" stovyklavietės remontui. Prašome atsiųsti nuotraukas el. paštu Kretinga@FirstClass.com arba įdėti nuotraukas į voką ir įmesti į dėžę parapijos raštinėje. Neužmirškite užrašyti savo vardą ir nuotraukos datą.

Išganytojo parapijos žinios

• Sekmadienį, spalio 7, pamaldos 11.15 v.r., kurias ves parapijos tarybos sekretorius Paulius Kravecas.

• Sekmadienį, spalio 14, pamaldos 11.15 v.r. su Šv. Komunija, pamokslas anglų kalba. Pamaldų metu vyks sekmadienio mokyklos tikybos pamokos ir po jų konfirmantų pamoka šventovės patalpose.

• Moterų draugijos ruošiama "Padėkos puota" įvyks sekmadienį, spalio 21, 1 v.p.p. Lietuvių Namuose; kaina $30 suaugusiems; vaikams 13-16 metų $15, o iki 12 metų nemokamai. Bilietus platina A. Langienė, 416 233-0511, I. Šturmienė, 905 274-3529 ir V. Norvaišienė, 416 447-4128.

Lietuvių Namų žinios

• Rugsėjo 30 d. LN svetainėje pietavo 150 svečių.

• LN valdybos posėdis – spalio 3, trečiadienį, 7 v.v. LN seklyčioje, "Labdaros" – spalio 31 d., 7 v.v. LN seklyčioje.

Slaugos namų žinios

• Slaugos namams a.a. A. Bričkaus atminimui, užjausdama jo žmoną bei gimines, $50 aukojo B. Stanienė. Nuoširdžiai dėkojame už paramą. Slaugos namams aukos priimamos Toronto Lietuvių Namų raštinėje, Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose, arba siųsti tiesiog adresu: Labdara, 1573 Bloor St.W., Toronto, ON.

Maironio mokyklos žinios

• Spalio 6 d. nebus pamokų – Padėkos dienos savaitgalis.

• Sėkmingai prasidėjo Aukštesnieji lituanistiniai kursai "Our Lady of Peace" mokyklos patalpose, (70 Mattice Ave. M9B 1T6), rugsėjo 29 d. Sekanti pamoka – spalio 13 d. Pamokos vyksta nuo 9 v.r. iki 12.15 v.p.p. Dar priimame naujų moksleivių. Kreiptis į savo mokyklos "Guidance Counsellor" ir užsiregistruoti ten taip pat. Norintys registruotis per internetą turi parinkti nuorodą "Community site" ir ten pažymėti šeštadieninę mokyklą. Daugiau informacijos galima gauti pas kursų vedėją Mykolą Slapšį, tel. 416 766-8190. **Živilė**

Ontario provincijos rinkimuose spalio 10 d. balsuotojams bus išdalintas atskiras referendumo bilietas su klausimu, ar norima pakeisti dabartinę rinkiminę tvarką. Naują tvarką siūlo Ontario Citizen's Assembly on Electoral Reform. Po viešų svarstymų, sudarytas siūlymas įvesti MMP – "mixed-member proportional representation", t.y. rinktų ir nerinktų kandidatų reprezentaciją. Ją įvedus, būtų ne 107, o 90 rinkiminių apylinkių. Balsuodami už savo remiamos partijos atstovą, rinkėjai taip pat turės galimybę balsuoti ir už pačią partiją. Partijų populiarumo pagrindu tada būtų paskirti 39 papildomi atstovai iš bendro sąrašo. Bet kuri partija, gavusi bent 3% balsų, gautų 4 vietas parlamente iš kandidatų bendro sąrašo. Parlamente būtų 129 atstovai, nebe 107. Rinkiminės tvarkos pakeitimui turi pritarti 60% visų rinkėjų ir 50% rinkėjų 64-se iš 107 rinkiminių apylinkių. Informaciją teikiama tinklalapyje www.thestar.com/election, pasirinkti "MMP Guide". **Inf.**

MONTREAL QUE

Aušros Vartų parapija

Aušros Vartų parapijiečių susirinkimas įvyko rugsėjo 30, po 11 val. Mišių. Susirinkimą malda pradėjo klebonas kun. G. Mieldažis. Praėjusio specialaus susirinkimo protokolą, priimtą be pataisų, perskaitė S. Staškevičienė. Finansinę apyskaitą pateikė klebonas kun. G. Mieldažis. Iš komiteto pasitraukus A. Urbonui ir R. Staškevičienei, neatsiradus daugiau kandidatų, aklamacijos būdu išrinkti Petras Paulauskas ir Aleksandras Piešina. Be jų, komitetą šiuo metu sudaro Andrėja Celtoriūtė-Beniušienė, Daiva Jaugelytė-Zatkovic, Silvija Staškevičienė ir Haroldas Celtorius. A. Urbonas priminė susirinkusiems vyskupijos nustatytus mokesčius už įvairius religinius patarnavimus. Parapijiečiai ir komiteto nariai iškėlė daug aktualių ir svarbių rūpesčių apie parapijos gyvenimą – finansus ir kitus reikalus. Į iškeltus klausimus buvo pagal galimybes atsakyta. Parapijos metiniai pietūs numatyta ruošti lapkričio 18 d. Visi buvo pavaišinti kava ir pyragais.

Atitaisymas. A.a. Valerija Pauliukienė po gedulinių Mišių Hamiltono Aušros Vartų šventovėje palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, ON, (ne Hamiltone). **DS**

Šv. Kazimiero parapija

Sekmadienį, rugsėjo 30, "Knights of Columbus" paruošė pusryčius mūsų salėje. Kiti jų pusryčiai įvyks spalio 21 d.

Parapijos šimtmečio paminėjimo programa: šeštadienį, spalio 6, pokylis ir vakarinė programa Centre Mont-Royal, 2200 Mansfield, 4-ame aukšte, Montrealio centre (kampas Sherbrooke gatvės, priešais McGill universitetą, netoli Peel Metro stoties). Požeminis automobilių pastatymas – viena gatvė į vakarus, įvažiavimas 2055 Metcalfe; kaina $8 tik pinigais. Kokteiliai – 5 v.p.p., vakarinė programa 6.30 v.v., koncertuos Toronto choras "Volungė", vakarienė 7.30 v.v. Bilietai prie durų nebus parduodami; sekmadienį, spalio 7 – Šv. Kazimiero šventovėje giesmės 10.30 v.r., iškilmingos Šv. Mišios 11 val. Po šv. Mišių pietūs salėje; koncertas – 2 v.p.p. šventovėje. Visi bilietai pietums išparduoti. Dar galima nusipirkti bilietus koncertui. Kaina: suaugusiems – $20, vaikams 8-18 metų $10. Po koncerto kviečiame visus kavutės vaišėms. **VL**

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)
Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ PRENUMERATORIAMS:
jeigu savaitraščio pristatymas vėluoja daugiau kaip 3-4 dienas, pateikite savo adresą KANADOS PAŠTO BENDROVEI telefonu 1-800-267-1177 arba el. paštu, tinklalapyje www.canadapost.ca (pasirinkite Resources skyriuje "Contact us", tada "General Customer Service")

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu - sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 val. Labai gera kokybė. 416 503-1687.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) darbo val.

JOTVA CONSTRUCTION. Atlieka staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, "plumbing" darbus. Skambinti Algiui tel. 905 824-9821 arba 416 882-8531.

MOTERIS IŠ LIETUVOS ieško namų valytojos darbo. Skambinti Dianai tel. 416 626-2503.

IEŠKOME šeimininkės padėti maistą paruošti, butą apvalyti ir t.t. Skambinti tel. 905-826-5697 po 5 v.p.p.

LEADING CANADIAN environmental company seeking enthusiastic, self-motivated people with good communication skills. The company offers a great opportunity to advance very quickly and a great income potential $4,500+per month PT/FT. Call Milana tel. 416 888-5913.